

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

FILOZOFICKÁ FAKULTA

ÚSTAV ROMANISTIKY

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

KOMPARATIVNÍ ANALÝZA ČESKÉHO A ŠPANĚLSKÉHO DĚDICKÉHO PRÁVA
A ROZBOR PŘÍSLUŠNÉ ŠPANĚLSKÉ PRÁVNÍ TERMINOLOGIE S GLOSÁŘEM

Vedoucí práce: JUDr. Mgr. Ivo Petruš, Ph.D.

Autor práce: Tereza Burová

Studijní obor: Španělský jazyk pro evropský a mezinárodní obchod

Ročník: 3.

Prohlašuji, že jsem autorkou této kvalifikační práce a že jsem ji vypracovala pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu použitých zdrojů.

České Budějovice, dne 8. května 2021

.....

Tereza Burová

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala JUDr. Mgr. Ivovi Petřů, Ph.D za jeho cenné rady, připomínky a čas, který mé práci věnoval. Dále bych ráda poděkovala Mgr. Lence Jagošové za konzultace ohledně španělského resumé.

Anotace

Cílem této bakalářské práce je popsat a porovnat dědické právo v České republice a Španělském království. Text je členěn do několika kapitol. Teoretická část obsahuje úvodní kapitoly, které jsou věnovány popisu římského dědického práva a historickému vývoji pramenů na území těchto zemí. Dále následuje popis nejdůležitějších institutů dědického práva obou států a jejich komparace.

Praktická část se věnuje jazykovému rozboru souvisejících termínů a sestavení španělsko-českého glosáře. Práce je zakončena resumé ve španělském jazyce.

Klíčová slova

Dědické právo, dědic, zůstavitel, závěť, odkaz, vydědění

Abstract

The aim of this bachelor thesis is to describe and compare the Law of Succession in the Czech Republic and the Kingdom of Spain. The text is divided into several chapters. The theoretical part contains introductory chapters, which are devoted to the description of Roman inheritance law and the historical development of sources in the territory of these countries. The following is a description of the most important institutes of Law of Succession of both states and their comparison.

The practical part is dedicated to the linguistic analysis of related terms and the formation of the Spanish-Czech glossary. The bachelor thesis is concluded with a resumé in Spanish.

Keywords

Law of Succession, inheritor, testator, will, bequest, disinheritance

Obsah

I.	Úvod.....	5
II.	Teoretická část	8
1.	Dědění v římském právu – <i>successio mortis causa</i>	8
2.	Česká republika.....	9
2.1.	Vývoj a prameny dědického práva v České republice	9
2.2.	Současné dědické právo	12
2.2.1.	Dědické tituly	12
2.2.2.	Odkaz	16
2.2.3.	Odúmrť.....	16
2.2.4.	Zákonná ochrana dědice.....	16
2.2.5.	Náhradnictví a svěřenecké nástupnictví.....	18
2.2.6.	Nezpůsobilý dědic.....	18
2.2.7.	Vydědění	18
2.2.8.	Dědická daň a platby související s dědictvím	19
3.	Španělsko	20
3.1.	Vývoj a prameny španělského dědického práva	20
3.2.	Současné dědické právo ve Španělském království	20
3.2.1.	Dědické tituly	20
3.2.2.	Odkaz (<i>legado</i>).....	22
3.2.3.	Dědění státu (<i>sucesión del Estado</i>)	23
3.2.4.	Zákonná ochrana dědice.....	23
3.2.5.	Náhradnictví (<i>sustitución</i>).....	24
3.2.6.	Dědická nezpůsobilost (<i>inacapacidad para suceder</i>).....	24
3.2.7.	Vydědění (<i>desheredación</i>)	25
3.2.8.	Dědická daň (<i>impuesto de sucesión</i>).....	25

3.2.9. Dědické právo ve vybraných španělských regionech.....	26
4. Komparativní analýza české a španělské právní úpravy dědického práva	31
III. Praktická část	34
1. Rozbor příslušné právní terminologie.....	34
2. Glosář	41
IV. Závěr	44
V. Resumé.....	46
VI. Seznam použité literatury.....	49

I. Úvod

Smrt je přirozenou součástí života. Společně se smrtí nezaniká pouze lidský život, ale také práva a povinnosti zemřelého. Můžeme tím říct, že zaniká i právní subjektivita člověka. Po zemřelém ovšem zůstane jeho majetek, dluhy a další závazky. Otázkou, co se s nimi bude dít, se zabývá dědické právo, kterému se věnuje má bakalářská práce. Její celý název je Komparativní analýza českého a španělského dědického práva a rozbor příslušné španělské právní terminologie s glosářem.

Toto téma jsem zvolila z několika důvodů. Prvním z nich je můj studijní obor, jehož součástí je i základní povědomí o právu. Tudíž mě právní věda doprovázela téměř po celou dobu studia a přišlo mi přirozené se tímto směrem vydat i při psaní bakalářské práce. Dalším důvodem bylo zjištění, že ač je dědické právo nedílnou součástí života, jako téma bakalářských prací není příliš časté.

Primárním cílem této práce je potvrzení či vyvrácení hypotézy, že právní úprava dědického práva v České republice a ve Španělském království se zásadně neliší. Díky tomu je možné v jejich právních systémech nalézt podobné či stejné instituty, a to i přestože obě země mají velmi odlišné státní uspořádání. Tato hypotéza je založena na dvou následujících faktech. První z nich je skutečnost, že dědické právo obou zemí původně čerpá ze stejného zdroje, a to z římského práva. Druhým faktem, na kterém je hypotéza založena, je skutečnost, že oba státy jsou členskými zeměmi Evropské unie. Podmínkou pro vstup do EU je aplikace jejich předpisů do právního systému žádající země. Z těchto dvou důvodů předpokládám, že se právní úprava dědického práva v České republice a ve Španělsku nebude zásadně lišit, tzn. najdeme zde podobné či stejné dědické tituly apod. K potvrzení či vyvrácení tohoto tvrzení mi bude sloužit komparativní analýza úpravy dědického práva v obou zmiňovaných zemích.

Sekundárním cílem práce je provést rozbor právní terminologie náležící k tématu a vytvoření španělsko-českého terminologického glosáře.

Má bakalářská práce bude rozdělena na část teoretickou a praktickou. Teoretická část bude dále členěna na čtyři hlavní kapitoly: Římské dědické právo, Dědické právo v České republice, Dědické právo ve Španělském království a Komparativní analýza české a španělské právní úpravy dědického práva. První z nich, kapitola věnovaná římskému právu poslouží částečně jako úvod pro dvě následující. Ač rozsahově nebude příliš obsáhlá, považuji ji za velmi

důležitou, co se významu a obsahu týče. Římské právo tvoří základ pro právní systémy většiny států Evropské Unie a rovněž tomu je i u České republiky a Španělska.

V následující kapitole budu rozebírat a popisovat právní úpravu dědického práva obou zemí. Nejprve se zaměřím na jejich historii a prameny. Česká republika má jako hlavní pramen dědického práva pouze Nový občanský zákoník, zákon č. 89/2012 Sb., (dále už jen NOZ). Ve Španělsku funguje jako obecná právní úprava *Código Civil Español* (dále už jen CCEsp). Dále zde můžeme najít úpravy speciální – *leyes forales* – zákony některých autonomních společenství.

Následně budu popisovat současnou právní úpravu dědického práva v České republice a Španělsku, přičemž rozeberu zejména dědické tituly, které nalezneme v právních systémech zvolených států, a to především dědění podle zákona a pak další pořízení pro případ smrti, které právo jednotlivých zemí schvaluje. Dále se budu věnovat odkazu a rozdílu v rolích dědice a odkazovníka a jejich právům a povinnostem. Následovat budou podkapitoly o náhradnictví, dědění státu, podmínkách vydědění a také dědické nezpůsobilosti.

Rozhodla jsem se zahrnout také zmínku o dědické dani a dalších platbách souvisejících s děděním a dědickým právem celkově. Učinila jsem tak kvůli výrazně odlišnému zpracování této problematiky v právních systémech České republiky a Španělského království.

Kapitola věnovaná Španělskému království bude doplněna o podkapitolu „Dědické právo ve vybraných španělských regionech“. Tuto část jsem začlenila, kvůli již zmíněnému uspořádání Španělska a jeho pojetí právních pramenů. Mimo dědických titulů a dalších norem, týkajících se dědického práva, zmíněných v CCEsp, jsou na území Španělska platné i další. Domnívám se, že je důležité je zmínit kvůli doplnění celistvého pohledu na dědické právo Španělského království. Pro demonstraci těchto norem jsem proto zvolila dvě autonomní společenství, které mají své vlastní prameny pro dědické právo, Katalánsko a Galicii.

Teoretická část je zakončena komparativní analýzou těchto právní úpravy dědického práva v České republice a ve Španělsku, kde srovnám několik nejdůležitějších institutů. Zaměřím se zde na nejvýznamnější odlišnosti, a naopak i na významné prvky, ve kterých se tyto dvě úpravy shodují.

Praktická část bakalářské práce bude věnována jazykovému rozboru španělských legálních termínů souvisejících s tématem a jejich překladu do češtiny. Rovněž bude mým úkolem vytvořit česko-španělský terminologický glosář.

Text bude zakončen resumé ve španělském jazyce, které slouží jako shrnutí celé bakalářské práce.

II. Teoretická část

1. Dědění v římském právu – *successio mortis causa*

Španělské království i Česká republika jakožto státy evropského kontinentu, mají původ dědického práva společný – je jím právo římské. Dle publikace Dědictví a dědické právo autorky Ilony Schelleové římské právo je nejstarším evropským právním řádem a tvoří základ pro velké množství významných evropských kodifikací. Římskoprávní terminologie a zásady jsou dodnes hojně využívány napříč Evropou.

Jedním z nejstarších dokumentů, který popisoval dědické právo, byl Zákon dvanácti desek (*Lex duodecim tabularum*). Jednalo se o písemný záznam obyčejových norem, který obsahoval zásadní ustanovení ze všech odvětví práva (kromě dědického také rodinné, trestní a další), pocházející z pátého století př. n. l. Tato ustanovení byla sepsána na dvanácti měděných deskách a vystavena na Foru Romanu.

Už zde nalézáme dva základní dědické tituly – dědění podle zákona, nebo podle testamentu. Nejstarší forma dědění podle zákona byla intestátní posloupnost po otci rodiny – *pater familias*. Dědici byly tedy osoby, které byly přímo podřízeny moci zůstavitele – děti, manželka a další příbuzní v přímém potomstvu. Tito lidé byli označováni jako dědicové domácí či vlastní (*domestici*) a zároveň jako nutní dědicové (*heredes sui et necessarii*), jelikož tehdejší právo neznalo možnost dědictví odmítnout. Pokud zůstavitel neměl žádného nutného dědice, přecházelo dědické právo na nejbližšího agnáta.¹

Ilona Schelleová dále v titulu Dědictví a dědické právo uvádí, že další důležitou formou římského práva dědického bylo odvětví Praetorského práva. To přineslo jisté uvolnění pravidel, co se dědění týče. Byly rozšířeny okruhy možných intestátních dědiců, což vedlo k jejich prvnímu rozdělení do tříd. Toto právo prosazovalo před agnátským příbuzenstvím kognátské vztahy. Za vlády císaře Justiniána byla konečně upřednostněna kognátská posloupnost, tím pádem za zákonné dědice byli považováni už pouze kognátští příbuzní, bez ohledu na pohlaví. V této době vznikly následující dědické třídy: 1. potomci (*descendenti*), 2. ascendenti a plnorodí sourozenci, 3. polorodí sourozenci a jejich děti, 4. všichni ostatní příbuzní.

¹ Římské právo rozlišovalo dva druhy příbuzenských vztahů – *agnatio* (právní, umělé příbuzenství založené na mocenském postavení nejstaršího příslušníka rodiny. *Agnace* zahrnuje otce rodiny, jeho manželku, potomky a manželky mužských potomků.) a *cognatio* (pokrevní příbuzenství).

Kromě intestátní posloupnosti se v Římě používalo také právo testamentární. Závěti byly používány ještě před vydáním Zákona dvanácti desek. Stejně jako dnes, i v římském právu měla testamentární posloupnost přednost před děděním podle zákona. Závěť, jakožto projev zůstavitelovy vůle, byla jednostranným právním úkonem, jehož nutnou součástí bylo jmenování dědice jako univerzálního sukcesora zůstavitele. Prapůvodní římský testament neměl písemnou formu, nýbrž byl zůstavitelem pořizován ústně před lidovým shromážděním.²

Na závěr této úvodní kapitoly bych se chtěla zmínit základních zásadách římského práva, které uvádí Michal Skřejpek v publikaci Římské soukromé právo. Z těch nejdůležitějších můžeme připomenout například:

- *Semel heres semper heres* – jednou dědic, navždy dědic
Jednou přijaté pozůstalosti se již nelze vzdát. Odmítnutá pozůstalost je odmítnuta navždy.
- Testamentární posloupnost má přednost před intestátní.
- Princip univerzální sukcese³

2. Česká republika

2.1. Vývoj a prameny dědického práva v České republice

Podle titulu Dědictví a dědické právo za zrod moderního dědického práva v českých zemích můžeme považovat vydání rakouského Obecného zákoníku občanského z roku 1811 (německy *Allgemeines bürgerliches Gesetzbuch* – ve zkratce ABGB, česky O.z.o.), který byl na našem území platný od 1.1.1812 do prosince roku 1950. Dědické právo upravovaly hlavy 8 – 16, které celkem čítaly 327 paragrafů. V roce 1918 po vzniku samostatného Československa byl tento předpis přijat jako součást platného právního řádu pod názvem Československý obecný zákoník občanský. Ač se jedná už o historický předpis, je pro naše dědické právo velmi důležitý, protože některá ustanovení z něj se užívají dodnes.

V osmé hlavě můžeme nalézt obecnou definici dědického práva, která zní následovně: „*vylučné právo ujmout se držby celé pozůstalosti nebo její části, určené k poměru k celku (např. poloviny, třetiny). Jest to věcné právo, které působí proti každému, kdo si chce přisvojití pozůstalost*“ Oproti současné právní úpravě, podle které se dědictví nabývá okamžikem smrti

² Schelleová, Ilona, Dědictví a dědické právo. Brno: Computer Press. 2007, s. 7 – 11.

³ Skřejpek, Michal, Římské soukromé právo. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš, 2011, s. 218.

zůstavitele, ABGB určoval, že majetek zanechaný zůstavitelem se stal ležící pozůstalostí. Úmrtím zůstavitele došlo k tzv. delaci dědictví (nápadu dědictví), kterou se povoláním osobám nabízelo přijetí pozůstalosti. Poté mohli být dědicové vyzváni soudem, aby si podali dědické přihlášky. Následně musel být jejich nárok na dědictví projednán v soudním řízení, načež mohl soud odevzdat dědici jeho část pozůstalosti.

Obecný zákoník občanský znal následující dědické tituly:

- Závěť (testament, dle ABGB „kšaft“) – projev vůle, kterým mohl zůstavitel odkázat jedné nebo více osobám celý svůj majetek nebo jeho část.
- Dědickou smlouvu – tato smlouva mola být uzavřena mezi manžely, případně snoubenci s tím, že by vešla v platnost po uzavření sňatku. Touto smlouvou jeden manžel sliboval druhému manželovi pozůstalost nebo její část, a druhý manžel tento slib přijímal.
- Zákon – jednalo se, stejně jako v dnešní době, o dědický titul s nejmenší právní silou, který měl uplatnění, pokud zůstavitel nese-psal ani dědickou smlouvu, ani závěť.

Mimo tyto tři tituly ABGB definoval ještě odkaz. Ten mohl být obsažen v závěti nebo dovětku a zůstavitel jeho prostřednictvím mohl odkázat určitý majetek či právo osobě označované jako odkazovník. Odkazovník nebyl dědicem, ale dnem, kdy zůstavitel zemřel, získal obligační nárok na vydání odkazu osobou, která byla odkazem obtížena.

Dále občanský zákoník umožňoval smluvní zřeknutí se dědického práva. Aby byla taková smlouva platná, byla vyžadována forma notářského spisu, nebo zápisu v soudním protokolu.

Dalším zákonem ohledně dědického práva platícím na našem území byl občanský zákoník z roku 1950, který platil od 1.1.1951 do 31.3.1964. Ten oproti ABGB dědické právo značně zestručnil a zjednodušil. To souviselo se smýšlením tehdejšího režimu a pokusem o co největší potlačení soukromého vlastnictví. Jednou z největších změn je princip nabytí dědictví smrtí zůstavitele, který najdeme i v dnešní právní úpravě. Dále došlo ke zrušení dědických smluv a omezení některých typů závěti a odkazu. Naproti tomu byla velmi proklamována zásada přednosti zákonné dědické posloupnosti.⁴

Posledním občanským zákoníkem, kterým se budu v této kapitole zabývat, je zákoník z roku 1964 (platný od 1.4 1964 do 1.1.2014). Tento zákon se užíval téměř padesát let, proto

⁴ Schelleová, Ilona, Dědictví a dědické právo. Brno: Computer Press. 2007, s. 19.

bylo potřeba ho průběžně novelizovat, přičemž některé z těchto novel se dotýkaly i dědického práva.

Nová právní úprava převzala základní principy dědění z předchozího občanského zákoníku (mimo jiné i zásadu nabytí dědictví dnem smrti zůstavitele), některé body ale zásadně pozměnila. Jedná se například o zrušení smluvního zřeknutí se dědictví či institut vydědění, který byl napřed také úplně zrušen, aby mohl být následně obnoven zákonem 131/1982 sb., s účinností k 1. dubnu 1983. Dědickému právu bylo v tomto občanském zákoníku původně věnováno pouhých 28 paragrafů.

Zásadní novely tohoto zákoníku přišly společně s demokratickými změnami. Vydáním zákona č. 509/1991 Sb. došlo k rozšíření důvodů vydědění nepominutelného dědice nebo změnám velikosti podílu, na který má nárok nepominutelný dědic. Dále byly znovu přidány některé formy závěti a bylo umožněno zůstaviteli zřídit závětí nadaci. Těmito novelizacemi bylo k Občanskému zákoníku přidáno celkem 36 ustanovení.

1. ledna 2014 vešel v platnost Nový občanský zákoník. Je možné konstatovat, že oproti předchozí právní úpravě, byla část věnovaná dědickému právu značně rozšířena a prošla mnoha zásadními změnami. Nová úprava se více soustředí na autonomii vůle zůstavitele a celkově mu dává větší volnost. Hned v úvodní pasáži, v paragrafu § 1475 můžeme nalézt definici dědického práva: „Dědické právo je právo na pozůstalost nebo na poměrný podíl z ní.“

Mezi nejdůležitější úpravy patří například existence staronových institutů dědického práva: kromě závěti a dědění podle zákona je znovu zavedena i dědická smlouva a také odkaz. Závěť nemusí mít nutně písemnou formu – doplněna byla závět' s úlevami, která může být vyjádřena ústně.

Mezi práva dědice je přidána možnost se dědického práva zřeknout nebo se ho vzdát ve prospěch jiného dědice. Naopak zůstavitel nově může povolat právnickou osobu za dědice nebo odkazovníka. Další novinkou je úprava pořizovací nezpůsobilosti, která v přechodném občanském zákoníku z roku 1964 přímo popsána nebyla.⁵

České dědické právo čerpá především z Nového občanského zákoníku z roku 2014 (zákon č. 89/2012 Sb.), který toto odvětví upravuje v Hlavě III., § 1475 až § 1720. Pro dědické právo

⁵ Schelleová, Ilona, Dědictví a dědické právo. Brno: Computer Press. 2007, s. 19 – 21.

procesní je pak hlavním pramenem zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních. Mimoto je velmi důležitý také zákon č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád).

2.2. Současné dědické právo

2.2.1. Dědické tituly

Dědickým titulem označujeme právní důvody dědického nástupnictví, na jejichž základě může člověk dědit, nebo se považovat za dědice. Přechod jmění ze zůstavitele na právní nástupce se neděje nahodile, ale musí zde existovat nějaký dědický titul, na jehož základě se osoba bude považovat za dědice. Dle NOZ může být dědickým titulem: 1. Pořízení pro případ smrti – Zůstavitel se může rozhodnout, co se stane s jeho majetkem po smrti. Má na výběr ze tří možností – závěť, dědická smlouva a dovětek. 2. Dědění ze zákona.

Tyto dědické tituly mohou působit i vedle sebe. To znamená, že zůstavitel má možnost o první části své pozůstalosti sepsat závěť, o druhé části může sepsat dědickou smlouvu, a třetí část může dědic poděděna podle zákona.

Toto pravidlo platí i pro dědice, tzn. dědic může dědit ze závěti i ze zákona zároveň.

2.2.1.1. Pořízení pro případ smrti

Pořízení pro případ smrti jsou dědická smlouva, závěť, nebo dovětek. Jedná se instituty dědického práva, jejichž prostřednictvím si zůstavitel, kdo získá jeho majetek. Je ale potřeba mít na vědomí, že pořízením pro případ smrti nelze ochudit nepominutelného dědice o práva na jeho povinný díl.

Dědická smlouva

Dědická smlouva je dokument, který může být uzavřen pouze formou veřejné listiny – notářského zápisu – a může ho uzavřít pouze zletilý zůstavitel. Dědická smlouva je na rozdíl od závěti nebo dovětku dvoustranným právním aktem – na straně jedné zůstavitel, na straně druhé smluvní dědic nebo odkazovník. Podle § 1582 NOZ dědickou smlouvou povolává zůstavitel druhou smluvní stranu nebo třetí osobu za dědice nebo odkazovníka a druhá strana to přijímá. Zůstavitel může uzavřít smlouvu nejvýše o třech čtvrtinách své pozůstalosti, zbývající čtvrtina musí zůstat volná, aby o ní mohl rozhodnout podle zvláště projevené vůle.

Dědickou smlouvu lze zrušit opět pouze dvoustranným právním jednáním a lze tak učinit formou veřejné listiny.⁶

⁶ Dostupné z: (<https://www.nkcr.cz/sluzby/dedicke-pravo/dedicka-smlouva>), [cit. 2021-03-11].

Zvlášť jsou stanovena pravidla ohledně sepsání dědické smlouvy mezi manžely. Věnují se jim paragrafy § 1592 a § 1593 NOZ. Dle prvního zmíněného Manželé mohou uzavřít dědickou smlouvu, podle níž jedna strana povolává druhou za dědice nebo za odkazovníka a druhá strana toto povolání přijímá, anebo se takto za dědice nebo za odkazovníky povolávají navzájem. Stejně mohou uzavřít smlouvu i snoubenci s tím rozdílem, že v jejich případě se smlouva stává účinnou až po uzavření manželství. Práva a povinnosti plynoucí z takto uzavřené smlouvy se neruší rozvodem, neurčuje-li smlouva něco jiného.

Závěť

§ 1494 NOZ definuje závěť jako odvolatelný projev vůle, kterým zůstavitel pro případ své smrti osobně zůstavuje jedné či více osobám alespoň podíl na pozůstalosti. Závěť musí být vykládána tak, aby se co nejvíce vyhovělo zůstavitelově vůli. Závěti jsou v České republice od 2015 evidovány v Centrální evidenci závětí.⁷

Právo povolát dědice náleží pouze zůstaviteli, nemůže jím pověřit jinou osobu. Právo sepsat závěť vlastní rukou, bez pomoci jiných osob a přítomnosti svědků náleží pouze svéprávným jedincům starším patnácti let. Pokud je zůstavitel omezen na svéprávnosti kvůli závislosti na alkoholu, drogám či gamblerství, může pořídit závěť pouze o polovině svého majetku, zbytek musí připadnout zákonným dědicům.

V České republice je možné uzavřít následující druhy závětí:

- Závěť pořízená soukromou listinou, která může mít tyto formy:
 - Holografická – tj. napsanou vlastní rukou zůstavitele – tento typ může být sepsán beze svědků.
 - Alografická – tj. sepsanou jinak než vlastní rukou zůstavitele – zůstavitel musí tuto závěť podepsat vlastní rukou a před dvěma svědky současně přítomnými výslovně prohlásit, že listina obsahuje jeho poslední vůli.
- Závěť pořízená veřejnou listinou – sepsaná notářem
- Závěť s úlevami – tento typ je určen osobám, které se nacházejí v bezprostředním ohrožení života. Zůstavitel může pořídit závěť před třemi současně přítomnými svědky.

⁷ Dostupné z: (<https://azlegal.cz/pravni-slovník/centralni-evidence-zaveti/>) [cit. 2021-05-01]

Svědkové testamentu mohou být pouze svéprávné osoby, které rozumí jazyku, jímž je poslední vůle zůstavitele sepsána (tzn. musí rozumět jejímu obsahu). Zároveň nemůže být svědkem dědic, v jehož prospěch se zůstavuje. Dále se za svědky nemohou považovat osoby blízké dědici, či jeho zaměstnanci.

Závěť vyžaduje písemnou formu (nejedná-li se o závěť s úlevami).

Pokud se zůstavitel rozhodne změnit svou poslední vůli, má právo závěť či její jednotlivá ustanovení kdykoliv zrušit. V tomto momentu má dvě možnosti, jak dále postupovat. Buď může pořídit novou závěť nebo odvolat tu původní.

Vykonavatel závěti

Dle § 1553 NOZ zůstavitel si může zvolit vykonavatele závěti a stanovit, jaké jsou jeho povinnosti, a zda i jak bude odměňován. Úkol vykonavatele je dohlížet na to, aby byla řádně splněna poslední vůle zemřelého. Toto pověření není povinné, vykonavatel může ze své funkce odstoupit, avšak aby tento čin byl platný, musí se tak stát před soudem.

Správce pozůstalosti

Další osobou, kterou může zůstavitel pověřit, je správce pozůstalosti nebo některé její části. Vymezení jeho působnosti se věnují paragrafy § 1556 – 1560 NOZ. Zároveň má opět možnost určit jaké budou jeho povinnosti, a zda i jak bude odměňován. Pokud byl povolán i vykonavatel závěti, musí se správce řídit jeho pokyny.

Stejně jako vykonavatel závěti, i správce pozůstalosti má právo od své funkce odstoupit (opět tak musí být učiněno před soudem).

Dovětek

Zůstavitel má dále možnost projevit svou vůli prostřednictvím dovětku. Nejedná se o samostatný dědický titul, nýbrž o pouhé doplnění závěti. Dle § 1498 NOZ dovětkem může zůstavitel nařídit odkaz, stanovit odkazovníku nebo dědici podmínku, nebo doložit čas anebo uložit odkazovníku nebo dědici příkaz.

2.2.1.2. **Dědění ze zákona – zákonná posloupnost**

V případě, že zůstavitel neseíše závěť či dědickou smlouvu, nebo jsou tyto dokumenty z určitého důvodu neplatné, přichází na řadu zákonná posloupnost. Jedná se o nejslabší dědický titul.

Předpokladem pro dědění ze zákona je příbuzenský či jiný obdobný (například manželský) vztah mezi potenciálním dědicem a zůstavitelem. Podle NOZ jsou zákonní dědicové rozděleni do šesti tříd. Vždy dědí najednou pouze příbuzní z jedné skupiny, přičemž se postupuje od první skupiny. Není-li žádného dědice v první třídě přichází na řadu druhá třída, a takto se postupuje dál až k poslední skupině.

Pokud zůstavitel nemá žádné dědice, nastává situace zvaná odúmrtí, tzn. dědictví dědí stát. Ovšem stát nemá právo dědictví odmítnout.

V první dědické třídě (§ 1635) se nacházejí děti narozené v manželství i mimo něj a manžel zesnulého, z nichž každý dědí rovným dílem, jehož velikost záleží na počtu dědiců ve skupině. Pokud z jakéhokoliv důvodu potomek nedědí, přechází dědictví na jeho děti.

V druhé dědické třídě (§ 1636) dědí manžel, pokud zůstavitel nemá žádné potomky, jeho rodiče a ti, kteří žili se zůstavitelem nejméně po dobu jednoho roku před jeho smrtí ve společné domácnosti a kteří z tohoto důvodu pečovali o společnou domácnost nebo byli odkázáni výživou na zůstavitele. Dědici druhé třídy dědí stejným dílem, manžel však vždy nejméně polovinu pozůstalosti.

Ve třetí dědické třídě (§ 1637) dědí zůstavitelovi stejným dílem sourozenci a ti, kteří žili se zůstavitelem nejméně po dobu jednoho roku před jeho smrtí ve společné domácnosti

Ve čtvrté dědické třídě (§ 1638) dědí stejným dílem prarodiče zesnulého, a to v případě, že není žádný dědic ve třetí třídě.

V páté dědické třídě (§ 1639) dědí prarodiče rodičů zůstavitele, přičemž půlka dědictví případně prarodičům zůstavitelova otce a půlka prarodičům zůstavitelovy matky. Obě dvojice se pak dělí rovným dílem.

V šesté dědické třídě (§ 1640) dědí děti dětí sourozenců zůstavitele a děti prarodičů zůstavitele (tety a strýcové), případně jejich děti (bratřanci a sestřenice). Všichni dědí rovným dílem.

2.2.2. Odkaz

Odkaz je pro české dědické právo staronovým institutem. Jak už bylo zmíněno dříve, je obsažen v NOZ, ovšem v občanském zákoníku platném do 31. 12. 2013 bychom ho nenašli. Stejně jako u dovětky, i odkaz také není samostatným pořízením pro případ smrti, proto může být sepsán pouze jako součást závěti. Podle § 1594 NOZ zůstavitel zřizuje odkaz tak, že v pořízení pro případ smrti (například v závěti, či dědické smlouvě) nařídí určité osobě, aby odkazovníku vydala předmět odkazu. Odkazem se odkazovníku zřizuje pohledávka na vydání určité věci, popřípadě jedné či několika věcí určitého druhu, nebo na zřízení určitého práva.

Odkazovník není dědic, tudíž na rozdíl od dědice nemusí hradit zůstavitelovy dluhy. Odkazovníkem může být pouze osoba, která je způsobilá dědit.

Zůstavitel může dále zřídit pododkaz. Tím může odkazovníku přikázat splnění dalšího odkazu.

NOZ rozlišuje následující druhy odkazů:

- Odkaz věci určitého druhu (§ 1604) – odkazovníku je odkázána věc určitého druhu. V případě, že je takových věcí více, osoba obtížená odkazem rozhodne, kterou z nich odkazovník získá.
- Odkaz určité věci (§ 1608)
- Odkaz pohledávky (§ 1612) – osoba obtížená odkazem postoupí odkázanou pohledávku, včetně jejího příslušenství, a vydá odkazovníkovi potřebné doklady o pohledávce a sdělí mu vše, co jejím k uplatnění proti dlužníku zapotřebí.

2.2.3. Odúmrť

Nemá-li pozůstalý žádné dědice ani odkazovníky, přichází na řadu odúmrť, kterou v NOZ upravuje článek § 1634. V této situaci se nahlíží na stát jako na zákonného dědice, který ovšem nemá právo dědictví odmítnout.

2.2.4. Zákonná ochrana dědice

2.2.4.1. Nepominutelný dědic

Nepominutelný dědic je dle § 1650 NOZ osoba, které náleží z dědictví povinný díl. Konkrétně se jedná o děti zůstavitele. Pokud by z nějakého důvodu jeho děti nedědily, přechází díl na jejich potomky. Velikost zděděného podílu záleží na zletilosti dědice. V případě, že se jedná o dědice nezletilého, musí dostat minimálně tři čtvrtiny svého zákonného dědického podílu. Zletilý dědic má pak nárok alespoň na čtvrtinu jeho zákonného dědického podílu.

2.2.4.2. Ochrana dědice právem volného rozhodnutí

Dle § 1484 – 1490 má dědic svobodnou vůli se rozhodnout, zda chce dědictví přijmout nebo ne. Má tři možnosti, jak tak může učinit; může se zříci svého dědického práva, odmítnout dědictví nebo se ho vzdát ve prospěch jiného dědice.

Zřeknutí se dědického práva

Zřeknutí jako jediné probíhá ještě před smrtí zůstavitele. Jedná se o smluvní akt o dvou stranách, na jedné straně zůstavitel, na druhé potenciální dědic. Tato smlouva musí být uzavřena formou veřejné listiny.

Dědic, který se zříká dědického práva, zříká se i svého nároku na povinný díl (ovšem pokud se zřekne pouze práva na povinný díl, nezříká se tím práva na dědickou posloupnost).

Odmítnutí dědictví

Dle § 1485 má dědic právo dědictví odmítnout po smrti zůstavitele, pokud to ovšem není vyloučeno dědickou smlouvou. Nemusí tak přijmout zůstavitelův majetek a dluhy. Nepominutelný dědic může odmítnout dědictví s výhradou povinného dílu.

Aby se tak stalo dědic musí učinit výslovné prohlášení vůči soudu, které musí být učiněno do jednoho měsíce ode dne, kdy soud dědice vyrozuměl o jeho právu odmítnout dědictví a o následcích odmítnutí.

Vzdání se dědictví

Paragraf § 1490 NOZ popisuje další způsob, jak může být s dědictvím naloženo. Dědic, který dědictví neodmítl, má možnost se ho vzdát ve prospěch druhého dědice, který s tímto činem musí souhlasit. Nesouhlasí-li s tím, je vzdání se dědictví neplatné. Právo na tento akt má pouze nepominutelný dědic a vzdává se tímto i svého povinného dílu. Totéž platí i pro jeho potomky. Dědic, který se chce vzdát svého dědictví, tak musí učinit před soudem.

Mimo tyto tři možnosti zde ještě existuje možnost výhrady soupisu, která je popsána v § 1674 NOZ. Jde o mírnější variantu odmítnutí dědictví, která má za cíl omezit odpovědnost dědice za dluhy zůstavitele. V případě, že tuto výhradu odmítne, bude hradit dluhy zůstavitele v plném rozsahu (Má-li zůstavitel více dědiců, hradí tito dědicové dluh společně.). Pokud naopak dědic uplatní výhradu soupisu, hradí zůstavitelovy dluhy pouze do výše ceny nabytého dědictví.⁸

⁸ Dostupné z: (<https://www.epravo.cz/top/clanky/vyhrada-soupisu-pozustalosti-95527.html>) [cit. 2021-05-01].

Kromě již popsaných institutů má dle § 1714 NOZ dědic právo sepsat smlouvu o zcizení dědictví. Musí tak být učiněno v období mezi smrtí zůstavitele a okamžikem nabytí dědictví. Díky této smlouvě má dědic možnost úplatně nebo bezúplatně převést své dědické právo na jinou osobu. Tato smlouva musí být sepsána formou veřejné listiny – veřejného zápisu.⁹

2.2.5. Náhradnictví a svěřenecké nástupnictví

Náhradnictví a svěřenecké nástupnictví jsou instituty, kterými si může zůstavitel pojistit, aby v případě, kdy by jím vybraný dědic nedědil nebo by zemřel, měl zůstavitel stále kontrolu nad tím, kdo získá jeho majetek.

Dle § 1507 může zůstavitel povolat náhradníka pro případ, že by se dědic nemohl či nechtěl dědit, nebo by se zůstavitelovy smrti nedožil. Zůstavitel může stanovit náhradníky jednu či více osob, dědit však bude ta, která je ve výčtu nejbližší osobě, která dědictví nenabyla. Náhradnictví zaniká v okamžiku, kdy původně povolovaný dědic nabude dědictví

Jestliže by případně zůstavitel stanovil omezení pro dědice, budou se vztahovat i na náhradníka, pokud si ovšem zůstavitel nepřeje jinak.

Svěřenecké nástupnictví se považuje za druh náhradnictví. Zůstavitel ho může využít, aby stanovil, kdo zdědí jeho majetek, jakmile jím vybraný dědic zemře.

2.2.6. Nezpůsobilý dědic

Česká právní úprava (§ 1481 – 1483) umožňuje označit dědice za nezpůsobilého. Lze tak učinit z následujících důvodů:

- Dědic se dopustil trestného činu proti zůstaviteli, jeho předku, potomku nebo manželu.
- Dědic se dopustil zavrženíhodného činu proti zůstavitelově poslední vůli, například tím, že zůstavitele přinutil k projevu poslední vůle

2.2.7. Vydědění

Zůstavitel má právo projeviti svou vůli ohledně toho, kdo získá jeho majetek. Ačkoliv má nepominutelný dědic nárok na povinný díl dědictví, může nastat situace, kdy mu bude toto právo odepřeno.

Podle § 1646 může zůstavitel nepominutelného dědice vydědit, pokud:

⁹ Dostupné z: (<https://www.nkcr.cz/sluzby/dedicke-pravo/smlouva-o-zcizeni-dedictvi>) [cit. 2021-05-01].

- mu dědic neposkytl pomoc v nouzi.
- dědic vede trvale nezřízený život.
- byl dědic odsouzen za trestný čin spáchaný za okolností svědčících o jeho zvrhlé povaze.
- dědic neprojevuje o zůstavitele opravdový zájem.
- je dědic tak zadlužen a počíná si tak marnotratně, že zůstavitel může mít obavy, že se pro dědicovy potomky nezachová povinný díl. V této situaci musí zůstavitel odkázat tento povinný díl dětem vyděděného dědice.

Vydědění se netýká pouze samotného nepominutelného dědice, ale i jeho potomků, pokud ovšem zůstavitel neprojeví jinou vůli.

Aby mohl zůstavitel popřít nárok nepominutelného dědice na jeho povinný díl, který mu ze zákona náleží, musí sepsat platné prohlášení o vydědění. Pro jeho pořízení, změnu či zrušení platí stejná pravidla jako u závěti (tzn. lze ho sepsat ručně, či formou veřejné listiny atd.). Toto prohlášení nemusí nutně obsahovat důvody vydědění, jejich uvedení je však žádoucí.

2.2.8. Dědická daň a platby související s dědictvím

Do konce roku 2013 byla součástí české legislativy dědická daň, kterou byly zatíženy jak fyzické, tak i právnické osoby, netýkala se pouze neziskových organizací. Tato daň ale byla od 1.1.2014 zrušena. Dědictví se od té doby bere jako bezúplatné nabytí a je od daně z příjmu zcela osvobozeno.

V minulosti se výše daně odvíjela od hodnoty dědictví, hodnota jiného majtkového prospěchu (např. věcná břemena) a příbuzenská skupina, do níž dědic patřil.¹⁰

V současné době je součástí nákladů většinou znalecký posudek o ceně nemovitosti, dále platba notáři za provedené úkony v dědickém řízení.¹¹

¹⁰ Dostupné z: (<https://spravedlive-dane.cz/dedicka-dan-existuje-jeste/>), [cit. 2021-03-15].

¹¹ Dostupné z: (<https://www.kurzy.cz/dane-danova-priznani/dan-dedicka.html>), [cit. 2021-03-15].

3. Španělsko

3.1. Vývoj a prameny španělského dědického práva

24.6.1889 byl přijat a královským dekretem uveden v platnosti Španělský občanský zákoník (*Código Civil Español*).¹² Tento právní předpis byl ve Španělsku první a také poslední svého druhu – s většími či menšími úpravami je platný dodnes.

Španělské dědické právo čerpá v první řadě z Občanského zákoníku (*Código Civil Español*) konkrétně jde o třetí část třetí knihy, články 657 až 1087. Dalšími prameny jsou také občanský soudní řád (*Ley de Enjuiciamiento Civil*). Mimo to některé autonomní oblasti mají ještě své regionální právní předpisy (*leyes forales/autonomas*). Konkrétně jde o Arragón, Baleárské ostrovy, Baskicko, Galicii, Katalánsko a Navarru.

Na rozdíl od České republiky, Španělsko patří mezi státy, které podepsaly Haagské úmluvy ze dne 5. října 1961 o právu použitelném na formu závěti. Tato úmluva je však součástí mezinárodního práva soukromého.

3.2. Současné dědické právo ve Španělském království

Stejně jako tomu je i v českém dědickém právu, i ve Španělsku dle článku 657 CCEsp dochází k dědění osoby v okamžiku smrti zůstavitele. Dědění se řídí jednotným dědickým statutem, přičemž ukazatelem je státní příslušnost zemřelého.

3.2.1. Dědické tituly

Španělské dědické právo, stejně jako to české, definuje dva dědické tituly: dědění podle vyjádřené vůle zůstavitele – závěti (*sucesión testamentaria*), a pokud závěť nebyla napsána, dědění podle zákona (*sucesión intestada*). V době mezi úmrtím zůstavitele a uzavřením dědického řízení je majetek zemřelého označován jako ležící pozůstalost (*herencia yacente*). Tento institut zaniká okamžikem uzavření dědického řízení.

3.2.1.1. Závěť (*testamento*)

Španělské dědické právo popisuje závěť jako akt, skrz který zůstavitel před svou smrtí disponuje celým svým majetkem nebo jeho částí.

Článek 662 CCEsp uvádí, že sepsat závěť mohou všechny osoby, kterým to zákon výslovně nezakazuje. Za nezpůsobilé pořídit testament považuje osoby mladší čtrnácti let nebo ty, které jsou mentálně narušené (závěť učiněná před onemocněním je stále platná). Dle článku 665

¹² Chalupa, Jiří, Dějiny Španělska v datech. Praha: Libri, 2011, s. 317

CCEsp, pokud se jedná o omezenou svéprávnost, závěť musí být sepsána za přítomnosti notáře, jenž povolá dva lékaře, kteří tento akt musí schválit.

Dle *Código Civil* lze testaments dělit do několika skupin.

1. Závěť může být buď obecná (*testamento común*) a speciální (*testamento especial*). Mezi speciální pak zahrnujeme závěť vojenskou (*testamento militar*), námořní (*testamento marítimo*) a sepsanou v zahraničí (*testamento hecho en país extranjero*)
2. Dále závěti dělíme na vlastnoruční (*testamento ológrafo*), otevřené (*testamento abierto*) a uzavřené (*testamento cerrado*). V případě otevřeného testamentu vyjadřuje zůstavitel svou vůli v přítomnosti notáře, který zná jeho obsah a ponechává si originál dokumentu, aby se předešlo jeho možnému zničení či ztrátě. Jedná se o nejběžnější typ závěti.

Uzavřená závěť je také pořízená před notářem, ten ovšem nezná její znění. Zůstavitel ji může sepsat vlastní rukou či mechanicky, nebo může pověřit jejím napsáním jinou osobu. Následně si může pořizovatel testament ponechat u sebe, u další osoby, nebo v úschově u notáře. Tento druh závěti se dnes již příliš nepoužívá.¹³

Svědkové závěti

Stejně jako české právo, i to španělské specifikuje osoby, které se mohou stát svědky závěti. Podle článku 681 CCEsp musí jít o osoby zletilé, které nejsou slepé, hluché, němé, či neznají jazyk, kterým je závěť pořizována. Mimoto také nemůže jít o partnera nebo příbuzného zůstavitele.

3.2.1.2. Dědění podle zákonné posloupnosti (*sucesión intestada*)

Druhý dědický titul platný ve Španělském království je dědění podle zákonné posloupnosti (*sucesión intestada*). Tento titul se používá v momentu, kdy zůstavitel nezanechal závěť, či ji zanechal, ale neplatnou, nebo pokud se závěť ztratila. Dědění podle zákona může působit také, když zůstavitel sepíše závěť pouze o části svého majetku, nebo pokud se testament nevztahuje na všechny dědice.

Španělské právo rozlišuje dva druhy příbuzenských vztahů. První z nich je příbuzenství v přímé linii (*línea recta*). Druhý typ je příbuzenství pobočné (*línea colateral*). Dle článku 930 CCEsp by měli jako první dědit příbuzní v přímé linii.

¹³ Dostupné z: (https://e-justice.europa.eu/content_general_information-166-es-cs.do?member=1#toc_4), [cit. 2021-03-21].

Další ukazatel, na který je třeba nahlížet, je počet generací, které dělí zůstavitele a dědice.

Dědicové jsou ve Španělsku rozděleni do následujících skupin. V první řadě vždy dědí potomci (*descendientes*), kteří získávají dvě třetiny pozůstalosti. Dále nabývají dědictví rodiče a předci (*ascendientes*), manželé, sourozenci a jako poslední příbuzní čtvrtého stupně, mezi něž patří bratřenci či sestřenice.

Když tento systém převedeme do praxe, můžou nastat následující situace:

- Zůstavitel měl děti a byl ženatý. Dědí jeho manžel, kterému připadá jedna třetina pozůstalosti, a děti, které si rozdělí rovným dílem zbývajících dvě třetiny.
- Zůstavitel měl děti, ale byl svobodný. V tomto případě dědí jeho potomci rovným dílem.
- Zůstavitel byl bezdětný a ženatý. Pokud neměl žádné další potomky, ani předky, dědí manžel celou pozůstalost.
- Zůstavitel byl svobodný a bezdětný. Dědictví připadne jeho rodičům, nedědí-li oni přichází řada na sourozence, dále synovce a neteře, a nakonec na bratrance a sestřenice. Nastane-li situace, kdy zůstavitel nemá žádné zmíněné příbuzné, přechází pozůstalost na stát jako odúmrt'.

Pozůstalý manžel dědí po zůstaviteli v případě, že v okamžiku úmrtí manželství stále trvá, nebo již probíhá rozvodové řízení, ale rozsudek o rozvedení manželství zatím nebyl vyhlášen. Pokud byli manželé bezdětní a jediní další dědicové jsou rodiče zemřelého, náleží pozůstalému partnerovi poživací právo na polovinu zůstavitelovy pozůstalosti (*usufructo*). Není-li ani potomků ani předků, má pozůstalý manžel užívací právo na dvě třetiny dědictví. Dle článku 938 CCEsp může být toto právo uspokojeno doživotním pronájmem, či vyplacením peněžního kapitálu.¹⁴

3.2.2. Odkaz (*legado*)

Instituce odkazu funguje ve španělském právu podobně jako v tom českém. Diccionario del Español Jurídico ho definuje jako testamentární ustanovení ve prospěch jedné či více fyzických nebo právnických osob. Stejně jako v naší právní úpravě, i v té španělské musí být odkaz součástí pořízení pro případ smrti (závěti).

Zůstavitel může odkázat svůj vlastní majetek, ale i něco co nevlastní. V tomto případě musí dědic, který vykonává vůli zemřelého, tuto věc pořídit, pokud je to možné, či adekvátně nahradit. Předmětem odkazu může být také vzdělání (zprostředkování vzdělání odkazovníkovi

¹⁴ Dostupné z: (<http://www.successions-europe.eu/Questions.aspx?c=es&l=en>), [cit. 2021-03-25].

až do jeho plnoletosti) nebo výživné (zajištění výživy odkazovníkovi až do jeho smrti, pokud zůstavitel nestanoví jinak).

3.2.3. Dědění státu (*sucesión del Estado*)

V článkách 956 – 958 CCEsp je upravena obdoba české odúmrti. Pokud zůstavitel nemá žádné dědice, přechází jeho pozůstalost na stát. Tyto prostředky se pak dělí následovně:

- Jedna třetina dědictví je přidělena institucím města trvalého bydliště zemřelého, kde je využita k charitativním účelům a dalšímu rozvoji obce.
- Druhou třetinu získají obdobné instituce v regionu trvalého bydliště zůstavitele. Tato část je opět využita pro potřeby sociálního charakteru.
- Poslední třetina pak putuje do státního rozpočtu, kde slouží k částečnému umazání státního dluhu.

3.2.4. Zákonná ochrana dědice

3.2.4.1. Nepominutelný dědic (*heredero forzoso*)

Článek 806 španělského *Código Civil* uvádí, že součástí zůstavitelovy pozůstalosti je *legítima*, povinný díl, se kterým nemůže disponovat, protože je rezervován pro povinné dědice (*herederos forzosos*). Jedná se o obdobu české právní úpravy ohledně nepominutelného dědice.

Nepominutelnými dědici jsou dle článku 806 CCEsp děti zůstavitele, případně jejich potomci. Dále nastupují předci zůstavitele (*ascendentes*), v případě že tito dědicové chybí, následují jejich děti a potomci (*descendientes*). Po nich dědí pozůstalý manžel nebo manželka, na základě toho, co stanovuje *Código Civil*.

Rodiče a další předci se stávají povinnými dědici pouze v situaci, kdy chybí potomci z důvodu jejich smrti nebo vydědění, za předpokladu že s tím souhlasí manžel zemřelého.

Nepominutelným dědicům náleží dvě třetiny dědictví. Z těchto dvou třetin pak může zůstavitel použít jednu třetinu jako „přilepšení“ – *mejora* pro jednoho či více svých potomků. Článek 826 CCEsp stanovuje, že toto „přilepšení“ musí být sepsáno formou veřejné listiny. Poslední třetinu majetku má zůstavitel k dispozici a může s ní naložit dle svého uvážení, tzn. cizí (nepříbuzné) osobě může pořizovatel odkázat pouze jednu třetinu svého majetku.

3.2.4.2. **Ochrana dědice právem volného rozhodnutí**

Přijmutí i odmítnutí dědictví je akt čistě dobrovolný a záleží na svobodném rozhodnutí dědice.

Španělské dědické právo nerozlišuje takové typy nepřijetí dědického práva jako to české. Lze ho buď přijmout nebo odmítnout. Přijetí může dědic učinit buď bez výhrad nebo s výhradou soupisu pozůstalosti. Přijetí bez výhrad může proběhnout mlčky či i výslovně, dědic tak může učinit veřejnou i soukromou listinou. Jestliže přijímá dědic dědictví bez výhrady, ručí následně za dluhy zůstavitele celým svým majetkem.

Pokud jde o přijetí s výhradou soupisu, je dědic zodpovědný za zůstavitelovy dluhy pouze do výše hodnoty dědictví. Dle článku 1000 CCEsp se dědictví považuje za přijaté i za těchto podmínek:

1. Pokud dědic daruje nebo prodá své právo cizí osobě či někomu z dědiců.
2. V případě, že dědic se svého práva vzdá neoprávněně ve prospěch spoludědiců.
3. Pokud se dědic vzdá svého podílu ve prospěch ostatních dědiců.

Odmítnutí dědictví musí být učiněno výslovně (ne mlčky) za přítomnosti notáře ve formě veřejné listiny. Pokud tedy jeden z dědiců odmítne svůj podíl, je tato část pak rozdělena rovným dílem mezi ostatní dědice, na rozdíl od české právní úpravy nepřechází dědické právo na dědicovy potomky.

3.2.5. **Náhradnictví (*sustitución*)**

Články 774 – 789 CCEsp se věnují náhradnictví. Tento institut funguje velmi podobně jako jeho česká obdoba, tudíž má zůstavitel právo si zvolit jednoho či více náhradníků za vybraného dědice pro případ, že by tato osoba nechtěla či nemohla dědit, nebo by zemřela dříve či zůstavitel. Dle článku 778 CCEsp mohou být povoláni dva náhradníci za jednoho původního dědice, nebo naopak jeden náhradník za dva dědice.

3.2.6. **Dědická nezpůsobilost (*inacapacidad para suceder*)**

Ve Španělském království mohou dle platného dědického titulu – závěti či zákona – dědit osoby, které nejsou zbaveny dědické způsobilosti. Podle článku 745 CCEsp dědit nemohou korporace a družstva, která jsou zde protizákonná. Zároveň dědicky nezpůsobilé jsou osoby, které byly počaty, ale ještě se nenarodily (děti, jejichž vývoj byl ukončen přerušením těhotenství jejich matky).

Španělské dědické právo dále vylučuje z dědictví rodiče, kteří nedostáli svým rodičovským povinnostem a své potomky opustili, týrali či nutili k prostituci. Dědicky nezpůsobilé jsou také osoby, které se pokusily o vraždu zůstavitele, jeho manžela/manželky, potomků či předků.

Dále jsou z vyloučeny osoby, které byly donutily zůstavitele násilím, nátlakem či podvodem sepsat nebo pozměnit závěť v jejich prospěch.

3.2.7. Vydědění (*desheredación*)

Vydědit nepominutelného dědice je ve Španělsku možné pouze z důvodů uvedených v CCEsp. Je tak možné učinit pouze v závěti, kde zůstavitel uvede důvody, proč má být dědic vyděděn. Oproti české právní úpravě, Španělské království umožňuje vydědit nejenom nepominutelného dědice, ale i další příbuzné, jako rodiče a ostatní předky či manžela.

Dle článku 853 CCEsp může být potomek vyděděn z následujících důvodů:

- Potomek neposkytne výživné rodičům či předkům bez udání oprávněného důvodu.
- Potomek se k zůstaviteli chová zavrženíhodně.

Dle článku 854 CCEsp může být rodič/předek vyděděn z následujících důvodů:

- Rodič je zbaven rodičovských práv z důvodu zanedbávání péče a výživy o potomka.
- Jeden z rodičů ohrozí život druhého a nedojde mezi nimi k usmíření.

Dle článku 855 CCEsp lze manžela či manželku vydědit z následujících důvodů:

- Manžel/ka závažně a opakovaně neplní své manželské povinnosti.
- Jeden z manželů neposkytl výživné dětem či druhému z manželů.
- Jeden z manželů ohrozil toho druhého na životě a následně neprojevil dostatečnou snahu o urovnání sporu.

3.2.8. Dědická daň (*impuesto de sucesión*)

Zatímco v České republice je tato daň od roku 2014 zrušena, ve Španělském království stále podléhají dani nejenom darování v průběhu života (*inter vivos*), ale i dědictví důsledkem úmrtí (*mortis causa*). Ve Španělsku jsou tyto daně zcela v kompetenci jednotlivých autonomních oblastí. To znamená, že každý region si může stanovit vlastní výši dědické a darovací daně v závislosti na svůj systém financování. Kvůli tomu mohou mezi daněmi v jednotlivých regionech vnikat poměrně značné rozdíly, což u je u španělské populace velmi diskutované téma.

Do roku 2015 bylo možné rozlišit dědickou daň platnou pro celé Španělsko a dále pak regionální daně v jednotlivých oblastech. Byl zde také byl rozdíl mezi děděním rezidentů a nerezidentů Španělska. Pokud zůstavitel nebo jeden z dědiců nebyl španělským občanem, automaticky vstupovala v platnost celostátní právní úprava, což ale znamenalo vyšší daňové zatížení, protože nebylo možné využít různých daňových úlev v jednotlivých regionech. Tato úprava ale byla zrušena kvůli procesu vedeném Evropskou komisí proti Španělsku, kdy bylo rozhodnuto, že se jedná o diskriminaci vůči nerezidentům.

Od 1. ledna 2015 jsou pravidla pro rezidenty a nerezidenty sjednocena, takže dědicové z obou skupin odvádí podle toho, v jaké autonomní oblasti dědí.¹⁵

Kromě regionu, ovlivňuje výšku dědické daně mnoho faktorů, například trvalé bydliště zůstavitele i dědice, jejich příbuzenský vztah či hodnota pozůstalostí. Pro konkrétní ukázkou jsem zvolila již popisované oblasti, Katalánsko a Galicii.

V Katalánsku jsou daňově bonifikováni (zvýhodňováni) manželé a potomci. Manželé mají bonifikaci ve výši 99 %, u potomků začíná zvýhodnění také na 99 %, ale zmenšuje se s růstem daňového základu (daněné částky).

V Galicii, pokud se jedná o dědění nemovitosti – místa trvalého bydliště, je manžel úplně osvobozen od placení daně. Pro potomky a rodiče zůstavitele pak platí bonifikace ve výši 95 % za podmínky, že se nepřesáhne částka 600 000 EUR.¹⁶

3.2.9. Dědické právo ve vybraných španělských regionech

Jak už jsem zmínila dříve, dalšími prameny dědického práva ve Španělsku jsou, kromě Občanského zákoníku, tzn. úpravy obecné, také zákony některých autonomních oblastí (*leyes forales*), tedy úprava speciální. Funguje zde princip „*lex specialis derogat generali*” – tzn. zvláštní (oblastní, lokální) úprava má přednost před normou obecnější (celostátní), tudíž obyvatelé jednotlivých regionů pak musejí postupovat podle lokálních právních pramenů místo obecného CCEsp.

¹⁵ Dostupné z: (<https://www.volawyers.com/cs/co-byste-meli-vedet/dedictvi-a-dary-ve-spanelsku/>) [cit. 2021-05-05].

¹⁶ Dostupné z: (<https://www.volawyers.com/cs/je-mozne-se-ve-spanelsku-vyhnout-platbe-dedicke-dane/>) [cit. 2021-05-05].

Z tohoto důvodu jsem se rozhodla začlenit kapitolu, ve které zevrubně popíši některé instituty dědického práva, které v *Código Civil Español* nenajdeme, ale užívají se v určitých regionech. Pro toto téma jsem si zvolila dvě autonomní oblasti, a to Katalánsko a Galicii.

Katalánsko

Tento region jsem si vybrala, jelikož ze všech sedmnácti autonomních oblastí má jako jediný svůj vlastní občanský zákoník – *Código Civil de Cataluña* (dále již pouze CCCat), tudíž se jednotlivým odlišnostem v dědickém právu věnuje nejdetailněji. Katalánský občanský zákoník je tvořen šesti knihami, které byly přijímány postupně, přičemž první z nich (*Ley 29/2002, de 30 de diciembre*) je platná, jak její španělský název vypovídá, od 30. prosince 2002. Poslední byla uvedena v platnost v roce 2017. Dědickému právu je věnována kniha čtvrtá (*Libro cuarto del Código civil de Cataluña, relativo a las sucesiones*), která byla přijata v roce 2008.

Jedním z hlavních rozdílů od „celošpanělského“ dědického práva je existence dalšího titulu – „*heredamiento*“. Jedná se o druh dědické smlouvy, většinou uzavírané mezi manžely. Osoby, které smlouvu podepisují, si slíbí, že jakmile jeden z nich zemře, ten druhý získá dědictví či jeho určitou část.¹⁷

Kromě *heredamiento* zmiňuje CCCat i další dědické smlouvy (*pactos sucesorios*). Ty mohou být uzavírány pouze způsobilými plnoletými osobami, a musí být zapsány do Registru projevů poslední vůle (*Registro de actos de Ultima Voluntad*). Oproti *heredamiento* se jedná o inovaci, která by měla umožňovat pružnější a volnější sepsání smlouvy. Dědické smlouvy můžou být sepsány manželi, registrovanými partnery, nebo příbuznými do druhého stupně příbuzenství. Předmětem smlouvy může být pozůstalost či její část, ve prospěch smluvního dědice nebo třetí strany.

Dalším institutem, který najdeme v CCCat, a jehož obdobu máme i v NOZ, je dovětek (*codicilo*). Zde může zůstavitel přidávat dodatky k závěti, nebo ho částečně pozměnit. Zároveň ale nemůže v dodatku žádné dědice přidávat ani odstraňovat. Pro sepsání dodatku v Katalánsku je potřeba dodržet stejné podmínky jako u závěti.

Se závětí souvisí i *memorias testamentarias*. Jedná se o dokument, který musí být podepsán zůstavitelem na všech stránkách, a jehož prostřednictvím může zůstavitel disponovat

¹⁷ Dostupné z: (<https://dle.rae.es/heredamiento>), [cit. 2021-04-05].

maximálně s deseti procenty svého jmění. V *memorias testamentarias* má zůstavitel možnost vyjádřit přání, aby jeho orgány byly po smrti darovány k lékařským účelům.

Pokud zůstavitel v Katalánsku nese-psal ani *heredamiento*, ani závěť, přichází na řadu dědění ze zákona. Pořadí, ve kterém mohou příbuzní dědit po zůstaviteli dle CCCat, se mírně liší od CCEsp. Jako první mají nárok na dědictví děti zůstavitele a jejich potomci (*descendientes*), dále manžel a poté zůstavitelovi předci (*ascendientes*). Ve španělském *Código Civil* se dědí následovně: potomci, rodiče, manželé, sourozenci a jako poslední příbuzní čtvrtého stupně, tj. bratřenci a sestřenice.

Jednou z dalších odlišností, které je potřeba zmínit, je katalánské pojetí nepominutelného dědice. Na rozdíl od španělské právní úpravy, kde mají nepominutelní dědicové nárok na dvě třetiny pozůstalosti (jedna třetina se dělí mezi všechny, druhou třetinu může zůstavitel využít na přilepšenou – *mejora* – pro jednoho z nich), v katalánské úpravě mají nepominutelní dědicové nárok na pouze jednu čtvrtinu pozůstalosti. Zůstavitel má tyto tři čtvrtiny volně k dispozici, pokud splní následující podmínky:

- Je nutné, aby čtvrtina majetku zemřelého zůstala zachována, a to i po odečtení všech jeho dluhů či nákladů za pohřeb.
- Všechny dary, které nepominutelný dědic dostal od zůstavitele za posledních deset let jeho života, musí být započteny do čtvrtinového podílu.

Další čtvrtina z pozůstalosti náleží manželce zemřelého (*la cuarta viudal*).

Články 412-3 – 412-8 CCCat upravují dědickou nezpůsobilost. Tu katalánský občanský zákoník rozděluje na „*indignidad*“ a „*inhabilidad*“. První zmíněná zahrnuje případy, kdy se dědic pokusí o vraždu zůstavitele či jeho blízkých, šíří o něm pomluvy, nebo spáchá trestný čin proti zůstavitelově rodině. Do druhé skupiny patří notář, který se podílel na sepisování závěti, svědkové závěti, nebo pracovník církve, jemuž se zůstavitel zpovídal ke konci svého života.

Galicie

Jako druhou autonomní oblast jsem si zvolila Galicii. Hlavním pramenem pro dědické právo v tomto regionu je *la Ley 2/2006, de 14 de junio, de derecho civil de Galicia*, právní předpis, který vešel v platnost 19. července 2006. Jedná se o soubor občanskoprávních norem, přičemž dědické právo v něm najdeme v části desáté v článcích 180 – 308 (*TÍTULO X - De la sucesión por causa de muerte*).

Stejně jako v Katalánsku (a České republice), i v Galicii je možné dědit podle závěti, zákona a dědické smlouvy. Rozlišujeme následující dva druhy dědických smluv:

1. *Pactos sucesorios de mejora*

Podle článku 214 Ley 2/2006 se jedná smlouvy, jejichž předmětem je dohoda o zdědění určité přilepšující části majetku ve prospěch potomků zůstavitele.

2. *Pacto sucesorio de apartación*

V tomto dokumentu dochází k dohodě mezi „vylučujícím“ zůstavitelem (*apartante*) a nepominutelným dědicem (*heredero forzoso*) o tom, že tato osoba se vzdá svého statutu dědice (a práv s ním spojeným) výměnou za určitý majetek nebo práva v hodnotě svého povinného podílu.

Pro sepsání dědické smlouvy musí být zůstavitel plnoletý a plně způsobilý jednat a musí tak učinit formou veřejné listiny, jinak bude dokument považován za neplatný.

Dalším pořizením pro případ smrti, které může zůstavitel využít, je závěť, kterou můžeme najít jak v české, tak i celošpanělské právní úpravě. Oproti těmto zmíněným se však Galicie odlišuje následujícími formami, jež může zůstavitel k sepsání testamentu zvolit:

1. Běžná otevřená závěť (*testamento abierto ordinario*) je sepsána za přítomnosti notáře nebo svědků.
2. Společnou závěť (*testamento mancomunado*) sepisují dvě a více osob (například manželé). Tento testament musí být učiněn formou notářského zápisu.
3. Závěť vykonaná opatrovníkem (*testamento por comisario*) je typ testamentu, který mohou využít manželé. Jeden z manželů (*causante*) udělí tomu druhému z dvojice (*cónyuge comisario*) právo sepsat závěť ohledně jeho majetku ve prospěch zůstavitelových dětí a potomků. Tento druh testamentu se používá, pokud již umírající není schopen ho sám sepsat. Pověřená osoba pak může také jménem zůstavitele platit dluhy.

Nepominutelnými dědici jsou v Galicii děti zůstavitele a jejich potomci a také manžel zemřelého. Zůstavitelovy děti mají nárok na jednu čtvrtinu jeho majetku. Stejně jako tomu je v Katalánsku, i zde platí, že se tato částka vypočítává z hodnoty majetku zůstavitele po odečtení dluhů. Rovněž je do čtvrtinového podílu započítána i hodnota darů, které dědicové dostali od zůstavitele.

V případě že se na tom dohodne s potomky zůstavitele, náleží manželovi doživotní užívací právo na jednu čtvrtinu pozůstalosti. Pokud byl ovšem zemřelý bezdětný, má ovdovělý manžel nárok na užívací právo na jednu polovinu pozůstalosti.

4. Komparativní analýza české a španělské právní úpravy dědického práva

Abych mohla porovnat české a španělské právní úpravy dědického práva, rozhodla jsem se zaměřit především na občanské zákoníky těchto zemí. Učinila jsem tak, abych tato komparativní analýza byla přehledná a snadno pochopitelná.

Je však potřeba mít na paměti, že mimo Španělský občanský zákoník (CCEsp) mají některé, již dříve zmíněné, autonomní oblasti své vlastní právní předpisy, ve kterých je dědické právo upraveno. Z mého pohledu toto rozdělení moci a kompetencí mezi jednotlivé regiony představuje jeden z největších rozdílů mezi českou a španělskou úpravou dědického práva.

Další významnou odlišností je také počet pramenů, ze kterého v minulosti tyto státy čerpaly. Zatímco ve Španělském království se roku od 1889 používá *Código Civil Español*, který je platný dodnes, v České republice se od roku 1811, kdy byl vydán Obecný zákoník občanský (ABGB), vystřídal čtyři různé občanské zákoníky, včetně toho současného. Je zajímavé konstatovat, že ač české dědické právo prošlo v průběhu let významnými změnami, v současnosti se od toho španělského, které bylo v průběhu let pouze postupně novelizováno, liší jen v detailech.

Tyto rozdíly budou popsány v následujících odstavcích. Pro samotnou komparaci jsem zvolila několik důležitých institutů: závěť, dědickou smlouvu, dědění ze zákona, a roli nepominutelného dědice.

Závěť

Závěť je pořízením pro případ smrti, které je zakotveno v občanských zákonících obou zemí. Víceméně se shodují i formy, jak tento dokument pořídit. Český i španělský zůstavitel může sepsat testament vlastní rukou, nebo ho nechat pořídit ve formě notářského zápisu. Česká legislativa dále umožňuje existenci alografické závěti – tzn. zůstavitel sepíše testament jinak než vlastní rukou za přítomnosti dvou svědků. Pořizovatel takového dokumentu ho však musí vlastní rukou podepsat. Španělské i české právo dále umožňuje pořízení různých speciálních typů závěti: válečnou či námořní (ve Španělsku jsou platné i další typy speciálních závětí).

Právo sepsat závěť vlastní rukou náleží v České republice svéprávným osobám starším patnácti let. Dle článku 662 CCEsp nesmí být zůstavitel ve Španělsku mladší čtrnácti let.

Dědická smlouva

Dědická smlouva je institutem, který povoluje pouze český Nový občanský zákoník, ve španělském *Código Civil* bychom ho nenašli. To ovšem neznamená, že se jedná o dokument, který je neplatný na celém území Španělska. Místní zákony některých autonomních společenství povolují různé formy dědických smluv, jako je například katalánské *heredamiento*.

Dědění ze zákona/dle zákonné posloupnosti

Pokud zůstavitel nesepsal závěť (či dědickou smlouvu v ČR), nebo je tento dokument z nějakého důvodu neplatný, přichází na řadu dědění ze zákona. V případě, že zemřelý nemá ani žádné zákonné dědice, připadá jeho majetek státu. Španělský občanský zákoník přímo popisuje, jak je tento majetek rozdělen a jakým institucím připadne. Zákonní dědicové jsou v České republice rozděleni do šesti tříd. Pokud není žádný dědic v první třídě, přichází řada na druhou třídu a stejným způsobem se pokračuje až k té poslední. Podle této posloupnosti dědí nejprve rovným dílem děti a manžel zůstavitele. Pokud nemá zůstavitel žádné potomky, dědí manžel ve druhé třídě společně s jeho rodiči a osobami, které se zemřelým sdílely jednu domácnost nejméně po dobu jednoho roku před jeho smrtí. Dále mají nárok na dědictví zůstavitelovi sourozenci, prarodiče, prarodiče rodičů a v poslední skupině děti sourozenců a děti prarodičů zůstavitele.

Ve Španělsku pak dědická posloupnost vypadá následovně: potomci (*descendientes*), kteří získávají dvě třetiny pozůstalosti. Dále nabývají dědictví rodiče a předci (*ascendientes*), manželé, sourozenci a jako poslední příbuzní čtvrtého stupně, mezi něž patří bratraci či sestřenice. Tato posloupnost se může lišit v závislosti na tom, o jaké autonomní společenství jde.

V obou státech platí princip zastoupení – tzn. pokud nedědí některé ze zůstavitelových dětí, tento podíl pak přechází na další potomky – vnoučata zemřelého.

Nepominutelný dědic

Obě země mají ve svém právním systému institut nepominutelného dědice (*heredero forzoso*). Česká republika do této skupiny zahrnuje pouze děti zůstavitele, velikost jejich povinného dílu pak záleží zletilosti. Oproti tomu Španělsko považuje za nepominutelné dědice nejen potomky, ale i rodiče a manžele zůstavitele. To je možné pouze pokud zůstavitel potomky

nemá. Majetek zůstavitele se dělí na třetiny, přičemž jednou třetinou může zůstavitel volně disponovat. Zbývající dvě třetiny jsou rezervovány pro nepominutelné dědice – jedna třetina se mezi ně dělí, poslední třetinu, které se říká *mejora*, může zůstavitel použít jako přilepšení pro jednoho a více svých potomků.

Dalším rozdílem, který ovšem není přímo upraven Španělským občanským zákoníkem, je pojetí dědické daně. V ČR je od roku 2013 díky nové legislativě zrušena, oproti tomu ve Španělsku stále platí. Není však zanesena v občanském zákoníku, ale je v kompetenci jednotlivých autonomních společenství. Díky tomu občané každého regionu odvádí jinak vysokou daň.

III. Praktická část

Praktická část mé bakalářské práce je věnována rozboru příslušné právní terminologie, se kterou jsem během psaní textu pracovala. Jedná se o pojmy, se kterými je možné se setkat jak v obecné právní úpravě (*Código Civil Español*), tak i v těch speciálních (*Código civil de Cataluña*). V tomto rozboru budu využívat především definice, které najdu v platných právních úpravách (Nový občanský zákoník, *Código Civil Español*, *Código civil de Cataluña*).

Dále se bude praktická část opírat o Český národní korpus (InterCorp), Španělsko-český právní a ekonomický slovník Jiřího Bryndy, slovník Španělské královské akademie (*Real Academia Española*), Evropskou interaktivní terminologii IATE, internetový slovník LINGEA a v případě nejasností si pomohu výkladem termínu v Slovníku spisovného jazyka českého (SSJČ). Pro rozbor a překlad jsem vybrala jak španělské instituty, které v českém dědickém právu mají stejný či podobný ekvivalent, tak i instituty, které v České republice nijak používány nejsou.

Mým cílem bude ohodnotit nalezené možné překlady vyhledávaných termínů, případně navrhnout jinou možnost, jak pojem přeložit.

Termíny jsou seřazeny chronologicky podle toho, jak jsem se s nimi setkávala v průběhu psaní práce.

1. Rozbor příslušné právní terminologie

Sucesión

Termín „*sucesión*“ byl první, na který jsem během studia španělského dědického práva narazila. Je tomu tak, jelikož je tvoří název části španělského občanského zákoníku věnované dědickému právu (*TÍTULO III De las sucesiones*). Ovšem překlad tohoto pojmu ze španělského jazyka do českého může být lehce problematický, protože jeho legální definici v CCEsp nenajdeme.

Při jeho zadání do Českého národního korpusu se jako první objeví překlady „sled“ či „nástupnictví“, které s normami dědického práva přímo nesouvisí, pro mou bakalářskou práci je tedy tento překlad nerelevantní. Dále nám korpus nabízí výraz „dědění“. Mimo již zmíněné příklady, nám Korpus menšinově nabízí i možnost přeložit tento termín jako „pozůstalost“.

Při práci s korpusem jsem došla k závěru, že se termín „*sucesión*“ dá přeložit dvojitým způsobem, tedy buď jako „dědění“ (*sucesión testamentaria* = dědění ze závěti), nebo jako

„pozůstalost“ (například článek 658 CCESp – *„La sucesión se defiere por la voluntad del hombre manifestada en testamento y, a falta de éste, por disposición de la ley“* by mohl být přeložen do českého jazyka následovně: „Pozůstalost se převádí na základě zůstavitelovy vůle vyjádřené v závěti, nebo pokud závěť chybí, dle zákonné posloupnosti“).

Do terminologického glosáře navrhuji tento termín přeložit jako „dědění“.

Herencia

Dle článku 659 CCESp je pojem „*herencia*“ vykládán následovně: „veškerý majetek, práva a povinnosti, které nezanikají smrtí zůstavitele“. Český národní korpus pro tento výraz našel lemmata jako „dědictví“, „odkaz“, „dědičnost“, či pozůstalost“. Domnívám se ovšem, že překlad termínu „*herencia*“ jako „dědictví“ a „pozůstalost“ zároveň je poněkud problematický, protože český Nový občanský zákoník mezi těmito výrazy přímo definuje následující odlišnost: zatímco pozůstalost je podle § 1475 brána jako „celé jmění zůstavitele, kromě práv a povinností vázaných výlučně na jeho osobu, ledaže byly jako dluh uznány nebo uplatněny u orgánu veřejné moci“, dědictví je dle stejného paragrafu definováno jako „pozůstalost ve vztahu k dědici“.

Pokud bylo slovo „*herencia*“ přeloženo jako „odkaz“, šlo pouze o situace, kdy význam tohoto lemmatu nesouvisel s dědičným právem, ale spíše s kulturním dědictvím. Slovník spisovné češtiny popisuje tento význam definuje jako „něco přecházejícího na potomstvo n. svěřeného, uloženého k vykonání“.

Během psaní této bakalářské práce jsem tento termín překládala podle kontextu buď jako „pozůstalost“ nebo jako „dědictví“, do glosáře jsem pak vybrala první zmíněnou možnost – „pozůstalost“.

Bienes

Termín „*bienes*“ je definován v článku 333 CCESp následovně: „*Todas las cosas que son o pueden ser objeto de apropiación se consideran como bienes muebles o inmuebles.*“. Tuto definici můžeme přeložit jako „Všechny věci, které jsou nebo mohou být přivlastněny, se považují za movitý či nemovitý majetek.“ Při zadání tohoto pojmu do InterCorpu a při jeho vyhledání ve Španělsko-českém právnickém a ekonomickém slovníku jsem setkala následujícími možnostmi překladu: „majetek“, „jmění“, „statky“, nebo „bohatství“. Já jsem se při vytváření glosáře jsem se přiklonila k první zmíněné variantě.

Testador

Jelikož *Código Civil Español* (ani Nový občanský zákoník pro ekvivalentní termín v českém jazyce) nenabízí přímo definici pojmu „*testador*“, ale pouze popis kompetencí této osoby, rozhodla jsem pracovat s jeho definicí z RAE.

Při zadání pojmu „*testador*“ do InterCorpu nám je nabídnut pouze jeden výsledný překlad, a to „zůstavitel“. Pokud si ale najdeme významy těchto slov ve slovníku RAE a SSJČ, zjistíme, že se jejich definice lehce liší. Zatímco dle RAE „*testador*“ je osoba, která sepisuje závěť, dle SSJČ je zůstavitel osoba, která po sobě zanechává dědictví.

Dle této teorie by tedy nebylo možné označit osobu, která nese-psala závěť, nýbrž její majetek je děděn dle zákonné posloupnosti, jako „*testador*“. Jak jsem si ale všimla při pročítání Španělského občanského zákoníku, v praxi se ovšem používá označení „*testador*“ jak pro osobu, která závěť se-psala, tak i pro osobu, která tak neučinila.

Databáze IATE i Španělsko-český právnícký a ekonomický slovník nám kromě výrazu „*testador*“ nabízí také „*causante*“, v případě druhého zmíněného ještě „*legador*“. Zde se ovšem jedná spíše o zůstavitele odkazu – odkazovatele či legatáře.

Nejčastěji se ve všech slovnících i databázích objevoval pojem „zůstavitel“, který jsem použila i v glosáři. Mimo tento výraz nabízí Španělsko-český právnícký a ekonomický slovník ještě termín „testátor“.

Testamento

Překlad tohoto termínu nepatří k těm složitějším, v českém jazyce pro něj můžeme nalézt ekvivalenty jako „závěť“ nebo „testament“. V *Código Civil Español* jsem se setkala s následujícím definováním tohoto pojmu: „*El acto por el cual una persona dispone para después de su muerte de todos sus bienes o de parte de ellos*“, což lze převést do češtiny jako „akt, skrz který zůstavitel před svou smrtí disponuje celým svým majetkem nebo jeho částí.“ Pro porovnání uvádím i přesné znění definice dle § 1494 NOZ: „odvolatelný projev vůle, kterým zůstavitel pro případ své smrti osobně zůstavuje jedné či více osobám alespoň podíl na pozůstalosti, případně i odkaz“ Podobnou definici nalezneme i v RAE: „*Documento donde consta en forma legal la voluntad del testador*“, což lze jednoduše přeložit jako „Dokument, kde je legální formou vyjádřena vůle zůstavitele.“

En beneficio de inventario

Toto slovní spojení nalezneme ve Španělském občanském zákoníku především v části ohledně akceptace dědictví (články 1010 – 1034) . Při jeho vyhledání v InterCorpu, IATE a Španělsko-českém právnickém a ekonomickém slovníku se mi dostalo několik různých výsledků.

InterCorp pro toto konkrétní slovní spojení nenalezl žádný překlad. Jediné alespoň trochu podobné heslo, které se mi podařilo vyhledat, bylo „*sin beneficio de inventario*“, což bylo přeloženo jako „bez smlouvy o vypořádání dědictví“.

Terminologická databáze IATE zadané spojení obsahuje a jako jeho překlad mi nabídla lemma „s výhradou soupisu pozůstalosti“.

Ve španělsko-českém právnickém a ekonomickém slovníku jsem pro hledané lemma našla další možný překlad, který zní následovně: „s výhradou odpovědnosti pouze do výše nabytého dědictví“.

Během psaní mé práce jsem při překladu tohoto termínu nakonec přiklonila k IATE a používala spojení „s výhradou soupisu“, jelikož jde o stejné označení, jaké najdeme i v českém NOZ.

Herebero forzoso

Dalším z termínů, na které bych se chtěla zaměřit je „*herebero forzoso*“. Všechny slovníky i databáze, kde jsem vyhledávala samotný pojem „*herebero*“, mi nabídly pouze překlad „dědic“, případně „nástupce“, což pro účely překladu textů zaměřených na dědické právo není relevantní. Mimo to může být tento termín přeložen jako „čekatel“, a to ve následujícím spojení: „*herebero reservatorio*“. Španělsko-český právníký a ekonomický slovník ho překládá jako „čekatel na dědictví“ (Tento termín ovšem není používán v CCEsp, jedná se pouze o navrhované synonymum.). Kromě substantiva může „*herebero*“ ve španělštině představovat také adjektivum „dědičný“.

Při zadání hesla „*herebero forzoso*“ jsem našla více různých výsledků. InterCorp jak jediný tento pojem vůbec nezná, lemmata „*herebero*“ a „*forzoso*“ lze vyhledat pouze samostatně, společně nikoliv. IATE oproti tomu našlo tyto dva různé výsledky: „neopomenutelný dědic“, „osoba oprávněná k povinnému podílu“. Španělsko-český právníký a ekonomický slovník obsahuje, kromě atributu neopomenutelný, také jeho následující varianty: „neopominutelný“ a „nepominutelný“.

Během popisu španělského institutu „*Herederero forzoso*“ jsem jako překlad volila přesný ekvivalent z Nového občanského zákoníku – Nepominutelný dědic.

Mejora

Dle RAE je „*mejora*“ část majetku, kterou zůstavitel může přenechat jednomu či více svým dětem a dalším potomkům, kromě té části, která je dána zákonem (nepominutelným dědicům náleží především jejich povinný díl – *parte legítima*. *Mejora* je část, kterou dědic dostane navíc ke svému povinnému dílu.).

Při hledání překladu tohoto termínu, jsem narazila na problém mnohoznačnosti slova „*mejora*“. Při jeho zadání do IATE a InterCorp jsem našla především překlady jako zlepšení či zdokonalení, které neměly s dědickým právem nic společného. Termín „*mejora hereditaria*“ ani jedna z těchto databází neznala. Jediný z mých zvolených zdrojů, kde jsem tento pojem bez problémů našla, byl Španělsko-český právní a ekonomický slovník, kde můžeme najít několik jeho variant, například „dědictví k přilepšení“ (nad rámec povinného dědického podílu) – „*mejora hereditaria*“, či „dědictví k přilepšení nad rámec závěti“ – „*mejora testamentaria*“.

Já jsem se při psaní této práce přiklonila k jednodušší variantě a to pouze „přilepšení“ či „část na přilepšenou“. V kapitole „Dědické právo ve vybraných španělských regionech“ jsem se setkala s typem dědické smlouvy – *Pacto sucesorio de mejora* – u kterého jsem se rozhodla pro překlad „Dědická smlouva o přilepšení“.

Legítima

S pojmem „*legítima*“ jsem se během psaní této práce setkala ve dvou formách, a to buď jako se substantivem (*legítima estricta*) nebo jako s adjektivem (*sucesión legítima*).

Substantivum „*legítima*“ definuje článek 806 CCEsp následovně: „*Legítima es la porción de bienes de que el testador no puede disponer por haberla reservado la ley a determinados herederos, llamados por esto herederos forzosos.*“. Tuto definici můžeme přeložit jako „povinný díl je ta část majetku, se kterou zůstavitel nemůže disponovat, protože je rezervován pro konkrétní, takzvané nepominutelné dědice.“ Slovník Jiřího Bryndy kromě lemmatu „povinný díl“ nabízí ještě další možnost, a to „zákonný díl“. Já jsem se pro tuto bakalářskou práci rozhodla použít první zmíněnou variantu, jelikož je toto spojení používané i v NOZ. Považuji ho tedy za nejvíce adekvátní překlad.

S termínem „*legítima*“ jsem se ve formě adjektiva setkala ve více spojeních, například „*porción legítima*“ či „*parte legítima*“. Ve Španělsko-českém právnickém a ekonomickém slovníku bylo toto přídavné jméno povětšinou přeloženo jako „zákonný“ či „povinný“. Dále jsem narazila také na spojení „*sucesión legítima*“, které se týká dědění bez závěti, tedy české „dědění dle zákonné posloupnosti“ či pouze „ze zákona“.

Během překládání tohoto termínu bylo nutné rozlišovat, o jaký slovní druh se jedná, a zároveň klást důraz na kontext ve kterém byl použit. V substantivní formě jsem volila překlad pomocí dvouslovného výrazu „povinný díl, ve formě adjektivní jsem se rozhodla pro „zákonný“ a „povinný“, případně „ze zákona“.

Heredamiento

Velmi problematickým na překlad je termín „heredamiento“ vyskytující se v Katalánském občanském zákoníku, jehož český ekvivalent žádný ze zvolených slovníků ani databází nezná. Vysvětlení významu tohoto pojmu tedy nacházíme ve slovníku RAE: *Capitulación o pacto, comúnmente con ocasión de matrimonio, en que, según el régimen de algunas regiones, se promete la herencia o parte de ella.*, v překladu: Dohoda nebo smlouva, obvykle uzavírána při příležitosti manželství, nebo dle právních norem v některých regionech, v níž je přislíbeno dědictví nebo jeho část.

Vzhledem k tomu, že institut katalánského *heredamiento* nemá v české právní úpravě žádný ekvivalent, rozhodla jsem se ho v práci nijak nepřekládat. Pro účely vytváření glosáře navrhuji také možnost „dědická smlouva uzavřená mezi manžely“.

Memoria testamentaria

Dalším institutem regionálního dědického práva je „*memoria testamentaria*“, který bychom opět našli v katalánském dědickém právu. Dle RAE jde o „písemnost, na kterou odkazuje zůstavitel, aby mohla být splněna a považována za nedílnou součást závěti.“ („*Escrito simple a que se remitía el testador, para que fuese reputado y cumplido como parte integrante del testamento*“) Tato definice nám ovšem neposkytuje příliš praktických informací. Článek 421 CCCat poskytuje rozsáhlejší popis: „*Las memorias testamentarias firmadas por el testador en todas las hojas o, si procede, por medio de una firma electrónica reconocida y que aluden a un testamento anterior valen como codicilo, sea cual sea su forma, si se demuestra o se reconoce en cualquier tiempo su autenticidad y cumplen, si procede, los requisitos formales que el testador exige en su testamento*“, který můžeme přeložit následovně:

„Memorias testamentarias, zůstavitelem podepsané na všech stranách, případně prostřednictvím elektronického podpisu, odkazující na předchozí závěť jsou platné jako dovětek bez ohledu na jejich formu, pokud je jejich pravost kdykoli prokázána nebo uznána a případně, splňují formální požadavky, které zůstavitel požaduje ve své závěti.“ Z této definice již můžeme usoudit, že se jedná o formu dovětku – kodicilu, který zároveň.

InterCorp, IATE ani Treq toto spojení vůbec neznají, na rozdíl od Španělsko-českého právníckého a ekonomického slovníku, který ho překládá jako „dovětek k závěti“.

Dle mého názoru je nejlepší možnost se buď přiklonit k tomuto řešení, ač se v praxi „*memoria testamentaria*“ od českého dovětku k závěti lehce liší, nebo uvádět, že se jedná o alternativu dovětku. Rozhodla jsem se tak učinit v glosáři, kde uvádím, že jde o „druh dovětku“ Například doslovný překlad zde vůbec nepřichází v úvahu.

2. Glosář

Ve španělsko-českém glosáři jsem zpracovala pojmy, které jsem užívala hlavně při psaní kapitoly „Současné dědické právo ve Španělském království“. Každý výraz v glosáři obsahuje jeho překlad do španělštiny, rod, koncovku v plurálu a konečně český překlad. Pojmy v glosáři jsou seřazeny podle abecedy.

Administrador de la herencia	Správce dědictví
Albacea , <i>f</i> (pl. -s)	Vykonavatel závěti
Ascendente , <i>m</i> (pl. -s)	Předek
Bienes	Majetek
Codicilo <i>m</i> (pl. -s)	Dovětek
Código Civil	Občanský zákoník
Coheredero , <i>m</i> (pl. -s)	Spoludědic
Cónyuge viudo	Ovdovělý manžel
Descendente , <i>m</i> (pl. -s)	Potomek
Desheredación , <i>f</i> (pl. -s)	Vydedění
Deuda , <i>f</i> (pl. -s)	Dluh
Fallecido , <i>m</i> (pl. -s)	Zesnulý
Heredamiento , <i>m</i> (pl. -s)	Dědická smlouva uzavřená mezi manžely
Heredero , <i>m</i> (pl. -s)	Dědic
~ forzoso	Nepominutelný dědic
Herencia , <i>f</i> (pl. -s)	Pozůstalost
~ yacente	Ležící pozůstalost

Impuesto de sucesión	Dědická daň
Legado, m (pl. -s)	Odkaz
Legatario, m (pl. -s)	Odkazovník
Legítima, f (pl. -s)	Povinný díl dědictví
Notario, m (pl. -s)	Notář
Mejora, f (pl. -s)	Přilepšení
Memoria testamentaria, f (pl. -s)	Druh dovětku
Muerte, f (pl. -s)	Úmrtí
Pacto sucesorio	Dědická smlouva
Proceso sucesorial	Dědické řízení
Representación, f (pl. -es)	Zastoupení
Repudiar la herencia	Odmítnout dědictví
Sucesión, f (pl. -es)	Dědění
~ del Estado	Dědění státu, odúmrt'
~ intestada	Podle zákonné posloupnosti
~ testamentaria	Dle závěti
Sustitución, f (pl. -es)	Náhradnictví
Testador, m (pl. -es)	Zůstavitel
Testamento, m (pl. -s)	Závěť
~ abierto	Otevřená
~ cerrado	Uzavřená
~ común	Obecná

~ especial	Speciální
~ hecho en país extranjero	Sepsaná v zahraničí
~ marítimo	Námořní
~ militar	Vojenská
~ ológrafo	Vlastnoruční
Testigo , <i>m</i> (pl. -s)	Svědék
Usufructo , <i>m</i> (pl. -s)	Poživací právo

IV. Závěr

V úvodu této bakalářské práce jsem si především stanovila cíl potvrdit či vyvrátit hypotézu, že právní úprava dědického práva v České republice a ve Španělském království se zásadně neliší, a to i přestože obě země mají odlišné státní uspořádání. Tento předpoklad stál na dvou pilířích, kterými jsou římské právo, jako hlavní zdroj při tvorbě právních norem v obou zemích, a členství v Evropské Unii, kvůli kterému oba státy musely upravit své právní systémy.

Jak se ukázalo římské kultura a historie hraje v současném českém i španělském právu podstatnou roli. Obě země z této epochy přebraly například institut závěti nebo princip rozdělování dědiců do tříd. Naopak se zdá, že členství v Evropské Unii nemá na dědické právo příliš velký vliv. K tomuto závěru jsem došla při zkoumání historie tohoto odvětví v ČR a ve Španělském království, kdy jsem nezaznamenala žádné výrazné změny, které by musely být pro vstup do EU provedeny.

Při psaní práce jsem se nejprve zaměřila na popis české právní úpravy a následně jsem přešla k té španělské. Jako první jsem se věnovala vývoji dědického práva na území těchto států. Zatímco na českém území se od devatenáctého století po současnost vystřídaly čtyři různé občanské zákoníky, počínaje ABGB za Rakouska-Uherska konče Novým občanským zákoníkem platným od 1. ledna 2014, ve Španělsku vešel roku 1889 v platnost první a také zatím poslední, který je postupně novelizován.

Následně jsem se zaměřila na prameny, z kterých dědické právo v těchto zemích čerpá. Zde jsem narazila na jeden z nejvýraznějších rozdílů mezi oběma systémy, který pramení z rozdílného státního uspořádání. Zatímco v ČR je hlavním pramenem již zmíněný Nový občanský zákoník, ve Španělském království, kromě *Código Civil Español*, platí ještě zákony vybraných autonomních společenství. To znamená, že některé regiony mají, mimo občanský zákoník, ještě své vlastní předpisy, které mu jsou nadřazeny. Konkrétně se jedná o Arragón, Baleárské ostrovy, Baskicko, Galicii, Katalánsko a Navarru. Pro doplnění jsem se rozhodla do popisu španělské právní úpravy dědického práva zahrnout také charakteristiku odlišných institutů dědického práva, které najdeme ve dvou vybraných oblastech – Galicii a Katalánsku.

V dalších kapitolách jsem se pustila do charakteristiky právní úpravy dědického práva v České republice a Španělsku, na jejíž základě se mi potvrdila hypotéza stanovená v úvodu práce. Dědické právo je v těchto zemích velmi podobné. Usuzuji tak, jelikož se shodují se především v následujících zásadních bodech: dědění podle zákona a rozdělení zákonných dědiců do skupin a dědění ze závěti, která může být sepsána ve formě vlastní rukou zůstavitele

nebo notářem. Dále tyto země používají institut nepominutelného dědice. V obou případech je poskytováno zůstaviteli projevit vůli ohledně toho, kdo jeho majetek zdědí a koho si přeje z dědického práva vyloučit. Naproti dědici je umožněno dědictví odmítnout nebo se ho vzdát ve prospěch jiného dědice. Český i španělský zůstavitel kromě testamentu může odkázat svůj majetek také prostřednictvím odkazu.

Pojetí dědického práva se v ČR a Španělsku liší například ve způsobu nahlížení na dědickou smlouvu. Zatímco v České republice je ustanovena v NOZ, v jeho španělském protějšku bychom ho nenašli. Její sepsání, ale umožňují předpisy některých regionů – například již zmíněného Katalánska a Galicie. Dalším se lehce liší institut nepominutelného dědice. Česká republika mezi ně zahrnuje pouze děti zůstavitele, případně jejich potomky. Velikost jejich povinného dílu pak záleží na tom, zda je zletilý nebo ne. Ve Španělsku jsou nepominutelnými dědici děti zůstavitele (nebo jejich potomci), případně manžel (pokud je zůstavitel bezdětný), nebo rodiče (v případě, že zůstavitel nemá děti ani manžela).

Při vypracování teoretické části práce jsem se setkávala s dvěma druhy termínů – s těmi, které mají v české právní úpravě relevantní ekvivalent, a s těmi, které ho nemají. V praktické části jsem vybrala několik pojmů z obou kategorií a provedla jsem rozbor této terminologie. Jako zdroj informací mi pro tento rozbor posloužil především Český národní korpus (InterCorp), Španělsko-český právní a ekonomický slovník Jiřího Bryndy a slovník Španělské královské akademie (RAE). Součástí praktické části bakalářské práce byl i španělsko-český glosář, do kterého jsem zahrнула nejdůležitější termíny, se kterými jsem se během studia španělské legislativy setkala.

Je mi potěšením konstatovat, že se potvrdily z velké části mnou stanovené hypotézy. Psaní této práce mi přineslo vzhled do mnoha zajímavých témat jak českého, tak i španělského dědického práva. Proto doufám, že by mohla stejným přínosem i pro její další čtenáře.

V. Resumé

Esta tesis está dedicada al análisis comparativo del derecho de sucesión en República Checa y en el Reino de España. Su principal objetivo fue confirmar o rectificar la hipótesis según la que el derecho sucesorio de estos países es similar a pesar de la diferencia de la estructura estatal. El objetivo secundario fue analizar la terminología relacionada con este tema y confeccionar un glosario bilingüe español-checo con los términos correspondientes.

El trabajo se divide en dos partes – la parte teórica y la práctica. En la introducción de la tesis presenté mi hipótesis y objetivos. A continuación, describí la estructura planeada del trabajo y el contenido de los capítulos.

El primer capítulo de la parte teórica se dedica al derecho romano. Decidí incluir este tema porque el derecho romano de sucesión es una fuente muy importante para las actuales normas jurídicas del derecho sucesorio. En la época romana dónde tienen origen sobre todo el testamento y el sistema de clasificación de los herederos.

El segundo y tercer capítulo describe el derecho de sucesión en la República Checa y en el Reino de España, empezando con la historia y las fuentes. La fuente checa más importante es el Nuevo Código Civil, vigente desde el año 2014. No obstante en España el derecho sucesorio no es regulado solo por el Código Civil Español, sino también por las antiguas leyes forales así como de algunas comunidades autónomas.

Después de los capítulos introductorios de la historia y fuentes continué con la parte más importante del trabajo: descripción del derecho de sucesión actual en la República Checa y en el Reino de España. Comienzo con el testamento – defino qué es exactamente un testamento, quiénes pueden escribirlo y qué formas puede tener. En la República Checa y en algunas comunidades autónomas españolas es posible redactar (a parte del testamento) también un pacto sucesorio. Se trata de un acto jurídico bilateral, un documento que debe ser firmado por el testador y el heredero contratante.

El subcapítulo siguiente trata de la sucesión intestada. Esta institución se usa cuando el testador no escribe ni un testamento ni un pacto sucesorio. En la República Checa se dividen los herederos legítimos seis categorías. En el Código Civil Español no encontramos clases o grupos concretos, no obstante igualmente se describe el orden de los herederos legítimos. Si comparamos el orden de la sucesión en los dos países, es posible ver que en ambos casos heredan como primero los hijos y demás descendientes del testador.

El legado es el tema del siguiente subcapítulo de la tesis. Por medio del legado puede el testador mandar a una persona concreta para que entregue al legatario el objeto del legado. Es importante señalar que el legatario no es heredero. Esto significa que el legatario no tiene los mismos derechos y obligaciones como el heredero. Por ejemplo, no hereda las deudas del testador.

El siguiente subcapítulo se dedica a la sucesión del Estado. Si el fallecido no tiene herederos, sus bienes pasan al Estado. CCEsp describe con exactitud cómo se divide el patrimonio del fallecido y cómo puede ser usado para los fines humanitarios.

El siguiente subcapítulo – Protección del heredero – se divide en dos partes: Heredero forzoso y Protección del heredero por el derecho de la libre decisión. El heredero forzoso es la persona a la que forzosamente pertenece la legítima (*la porción de bienes de que el testador no puede disponer por haberla reservado la ley a determinados herederos, llamados por esto herederos forzosos* – (artículo 806 del CCEsp.)). En la República Checa se consideran como herederos forzosos solo los hijos del testador. En España no son solo los hijos, sino también el cónyuge y los padres del testador. La segunda parte está dedicada a los derechos de los herederos, en concreto el derecho a repudiar o renunciar una parte de la herencia en favor de otro heredero.

El siguiente subcapítulo describe el principio de la sustitución. El testador tiene derecho a elegir una o más personas que pueden sustituir al heredero en caso de que no herede.

La incapacidad del heredero y la desheredación son temas de los subcapítulos siguientes. Para poder recibir una herencia la persona tiene que ser apta para heredar. Ambos países consideran como no aptas aquellas personas que forzaron al testador para que escribiera o cambiara el testamento. Están excluidos del derecho de heredar también los padres que no se ocuparon debidamente de sus hijos. Además, el testador puede desheredar al heredero forzoso por varias razones. Estas razones son diferentes en España y en la República Checa, porque el derecho checo considera solo a los hijos y descendientes como herederos forzosos. Al contrario, en España el título del heredero forzoso incluye también a los padres y al cónyuge. No obstante es posible constatar que en ambos países puede ser este heredero desheredado en caso de que haya cometido un delito grave contra el testador.

El último aspecto comparado fue el impuesto de sucesión. En la República Checa no se aplica este impuesto desde el año 2014, a diferencia de España donde los herederos deben pagarlo. En España está este impuesto en la competencia de las comunidades autónomas. Por

eso en cada comunidad existe un impuesto diferente (o no hay ninguno). La cuantía depende de varios factores, por ejemplo, de la relación, del parentesco entre el testador y el heredero o del valor de la herencia.

Dado que las comunidades autónomas en el Reino de España pueden tener sus propias normas del derecho de sucesión, decidí incluir también un capítulo dedicado a las instituciones diferentes que no están en el Código Civil Español, sin embargo se aplican en algunas regiones. Para la comparación elegí dos comunidades: Galicia y Cataluña. Las leyes forales de estas regiones permiten, por ejemplo redactar varios tipos de pactos sucesorios.

Al fin de la parte teórica comparé el sistema del derecho sucesorio en la República Checa y en el Reino de España. Entre las diferencias más relevantes mencioné, por ejemplo: el hecho de la ausencia de los pactos de sucesión en el Código Civil Español, el diferente concepto del heredero forzoso y inexistencia del impuesto de sucesión en la República Checa. Creo que la distinción más notable consiste en que el derecho de sucesión en España no regula solo el Código Civil Español, sino también las leyes forales de algunas comunidades autónomas. Por eso se pueden diferir las instituciones del derecho de sucesión en determinadas regiones de las instituciones descritas en el Código Civil Español.

La parte práctica de esta tesis se dedica al análisis de la terminología relacionada con el derecho de sucesión español. Encontré dos tipos de términos: los que tienen su equivalente en el derecho de sucesión checo, y los que no lo tienen. Seleccioné once ejemplos de estos términos, los analicé y propuse su traducción, más adecuada para este trabajo. La parte práctica se cierra con el glosario bilingüe español-checo de terminología.

La última parte del trabajo es la conclusión (incluye este resumen). En la conclusión resumo toda la información analizada y constato que mi hipótesis ha sido confirmada – los sistemas del derecho de sucesión checo y español son relativamente similares.

VI. Seznam použité literatury

Příslušné právní předpisy

- Zákon č. 89/2012 Sb. občanský zákoník
- zákon č. 946/1811 ř. z., obecný zákoník občanský
- zákon č. 141/1950 Sb., občanský zákoník
- zákon č.40/1964 Sb., občanský zákoník
- Real Decreto de 24 de julio de 1889, texto de la edición del Código Civil (Código Civil Español)
- zákon č. 10/2008, Libro cuarto del Código civil de Cataluña, relativo a las sucesiones
- la Ley 2/2006, de 14 de junio, de derecho civil de Galicia.

Knižní zdroje:

- Brynda, Jiří, Španělsko-český právní a ekonomický slovník. Praha: Linde, 2007.
- Chalupa, Jiří, Dějiny Španělska v datech. Praha: Libri, 2011, s. 317
- Schelleová, Ilona, Dědictví a dědické právo. Brno: Computer Press. 2007
- Skřejpek, Michal, Římské soukromé právo. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš, 2011

Internetové zdroje:

- Centrální evidence závětí. Dostupné z: (<https://azlegal.cz/pravni-slovník/centralni-evidence-zaveti/>)
- Čermák, P. – Vavřín, M.: Korpus InterCorp – španělština, verze 13 z 1. 11. 2020, Ústav Českého národního korpusu FF UK, Praha 2020. Dostupné z: (<http://www.korpus.cz>)
- Dědická daň [online]. Dostupné z: (<https://spravedlive-dane.cz/dediccka-dan-existuje-jeste/>)
- Dědická smlouva [online]. Dostupné z: (<https://www.nkcr.cz/sluzby/dedicke-pravo/dediccka-smlouva>)
- Dědická řízení - Všeobecné informace – Španělsko [online]. Dostupné z: (https://e-justice.europa.eu/content_general_information-166-es-cs.do?member=1#toc_4)
- Dědictví a dary ve Španělsku [online]. Dostupné z: (<https://www.volawyers.com/cs/co-byste-meli-vedet/dedictvi-a-dary-ve-spanelsku/>)
- Dědictví v roce 2021 - daně a další platby [online]. Dostupné z: (<https://www.kurzy.cz/dane-danova-priznani/dan-dediccka.htm>)

- InterAktivní Terminologie pro Evropu – IATE. Dostupné z: (<https://IATE.europa.eu/>)
- Je možné se ve Španělsku vyhnout platbě dědické daně? [online]. Dostupné z: (<https://www.volawyers.com/cs/je-mozne-se-ve-spanelsku-vyhnout-platbe-dedicke-dane/>)
- Slovník spisovného jazyka českého [online]. Dostupné z: (<https://sjsj.ujc.cas.cz/>)
- Smlouva o zcizení dědictví. Dostupné z: (<https://www.nkcr.cz/sluzby/dedicke-pravo/smlouva-o-zcizeni-dedictvi>)
- Succession in Spain [online]. Dostupné z: (<http://www.successions-europe.eu/Answers.aspx?c=es&l=en&q=1>)
- Španělsko-český praktický slovník – Lingea [online]. Dostupné z: <https://slovníky.lingea.cz/spanelsko-cesky>)
- Real Academia Española, Diccionario de la lengua española. Dostupné z: (<https://www.rae.es/>)
- Výhrada soupisu pozůstalosti. Dostupné z: (<https://www.epravo.cz/top/clanky/vyhrada-soupisu-pozustalosti-95527.html>)